

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**SPOR HİZMETİ VEREN KAMU KURUM VE
KURULUŞLARINA BAĞLI ÇALIŞANLARIN SPOR
ETKİNLİKLERİNE YÖNELİM DÜZEYLERİ VE SPORA
YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Aslıhan YAYLA

Danışman
Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

SAMSUN
2022

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**SPOR HİZMETİ VEREN KAMU KURUM VE
KURULUŞLARINA BAĞLI ÇALIŞANLARIN SPOR
ETKİNLİKLERİNE YÖNELİM DÜZEYLERİ VE SPORA
YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Aslıhan YAYLA

Danışman
Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

SAMSUN
2022

TEZ KABUL VE ONAYI

Aslıhan YAYLA tarafından, **Prof. Dr. Soner ÇANKAYA** danışmanlığında hazırlanan **“SPOR HİZMETİ VEREN KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA BAĞLI ÇALIŞANLARIN SPOR ETKİNLİKLERİNE YÖNELİM DÜZEYLERİ VE SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ”** başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 1.7.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Soner ÇANKAYA Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Seda SABAH Amasya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Yaşar BARUT Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet ☒ (Gerekli ise ekler kısmına ekleyiniz)

Hayır ☐

İmza

31 /05 / 2022

Aslıhan YAYLA

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : SPOR HİZMETİ VEREN KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA BAĞLI ÇALIŞANLARIN SPOR ETKİNLİKLERİNE YÖNELİM DÜZEYLERİ VE SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 31/05/2022 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 12

Tek kaynak oranı : % 2 çıkmıştır.

İmza

31 /05 / 2022

Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

ÖZET

SPOR HİZMETİ VEREN KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA BAĞLI ÇALIŞANLARIN SPOR ETKİNLİKLERİNE YÖNELİM DÜZEYLERİ VE SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Aslıhan YAYLA
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans, Temmuz/2022
Danışman: Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

Bu araştırmanın amacı spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumlarının incelenmesidir. Araştırmanın evrenini spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı çalışanlar, örneklemini ise bu çalışanlar arasından tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş 344 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ile Çevik ve ark (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmış spor etkinliklerine yönelim ölçeği ve Şentürk (2014) tarafından geliştirilmiş spora yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada, ölçek toplam puanların ve alt boyut toplam puanlarının cinsiyet, medeni durum, düzenli spor yapma durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği Student t testi ile, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi ve kurumda çalışma süresi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA) ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Araştırmada eğitim durumu lisansüstü olan bireylerin eğitim durumu lise olanlara göre, düzenli spor yapanların yapmayanlara göre, erkek katılımcıların ise kadın katılımcılara göre spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanlarının daha fazla oldu olduğu belirlenmiştir. Gelir düzeyinin yüksek olduğunu beyan eden katılımcıların spor etkinliklerine yönelim ve bilgi arama toplam puanları düşük ve orta gelirli olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışma süresi 6-10 yıl olan katılımcıların spor etkinliklerine yönelim toplam puanları ile spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyut toplam puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu görülmüştür. Sonuç olarak kadın, lise mezunu, düzenli spor yapmayan ve orta gelire sahip bireylerin spor etkinliklerine katılabilecek bir ortam oluşturulması bu kişilerin sosyalleşme ihtiyaçlarının sağlanması ve spora yönelik tutumlarının gelişmesi açısından önem ifade etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Spor, Spor Etkinlikleri, Tutum, Yönelim, Etkinlik

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE ORIENTATION LEVELS AND ATTITUDES TOWARDS SPORTS OF EMPLOYEES AFFILIATED WITH PUBLIC INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS PROVIDING SPORTS SERVICES

Aslıhan YAYLA
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Sports Management
Master, July/2022
Supervisor: Prof. Dr. Soner ÇANKAYA

The aim of this research is to examine the orientation levels and attitudes towards sports of employees affiliated with public institutions and organizations that provide sports services. The population of the research consists of employees affiliated with public institutions and organizations providing sports services, and the sample consists of 344 people selected by random sampling method among these employees. As data collection tools, a personal information form, an orientation to activities scale adapted to Turkish by Çevik et al. (2018) and an attitude scale towards sports developed by Şentürk (2014) were used. In the study, whether the total scores of the scale and the total scores of the sub-dimensions differ according to the variables of gender, marital status, regular sports status was determined by Student t test, and whether they differed according to the variables of age, education level, income level and working time in the institution was determined by One-way ANOVA and Tukey multiple comparison test. In the study, it was determined that individuals with a postgraduate education level compared to those with high school education level, those who do regular sports compared to those who do not, and male participants compared to female participants had higher scale total scores and sub-dimension scores for the level of orientation and attitude towards sports. It was determined that the total scores of the participants who declared their income level to be high, had higher orientation to sports activities and seeking information than those with low and middle income. It was observed that the total scores of orientation to sports activities and the total scores of the sub-dimensions of interest in sports and doing active sports of the participants with a working period of 6-10 years were lower than the other participants. As a result, creating an environment where women, high school graduates, those who do not do sports regularly and those with middle income can participate in sports activities is important in terms of meeting their socialization needs and improving their attitudes towards sports.

Keywords: Sports, Sports Events, Attitude, Orientation, Activity

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca yanımda olarak desteklerini benden esirgemeyen çok kıymetli aile üyelerim, kardeşlerim Ayşenur ve Mehmet Mustafa YAYLA annem ve babam Ayfer-Orhan YAYLA'YA, bu süreçte bana yardımcı olan hocalarım Arş. Grv. Muhammet KUSAN ve Arş. Grv. Hacı Ali ÇAKICI' YA, Eğitim sürecimde sahip olduğu tecrübeleri ve zengin bilgi kaynağını benimle paylaşarak sahip olduğum bilgileri ve kendimi geliştirmeme rehberlik eden yol gösteren çok kıymetli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Soner ÇANKAYA'YA son olarak moral ve motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan canım arkadaşım Ebru YILDIZ'A çok teşekkür ederim.

Aslıhan YAYLA

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Spor.....	4
2.1.1. Sporun Tanımı	5
2.1.2. Sporun Faydaları ve Önemi	7
2.1.3. Sporun fiziksel faydaları.....	9
2.1.4. Sporun psikolojik faydaları.....	10
2.1.5. Sporun sosyal faydaları.....	11
2.2. Etkinlik kavramı.....	12
2.2.1. Spor Etkinlikleri.....	14
2.3. Tutum.....	16
2.3.1. Tutumu Oluşturan Öğeler	18
2.3.2. Bilişsel öge.....	18
2.3.3. Duyuşsal öge.....	19
2.3.4. Davranışsal öge	19
2.3.5. Tutumun Özellikleri.....	20
2.3.6. Güç derecesi.....	20
2.3.7. Karmaşıklık.....	20
2.3.8. Diğer tutumlar ile ilişki ve merkezilik	20
2.3.9. Öğeler arası tutarlılık	20
2.3.10. Tutumlar arası tutarlılık	21
2.3.11. Tutumun yapısı	21
2.3.12. Spora Yönelik Tutumların Oluşması	21
2.3.13. Cinsiyet Faktörü.....	22
2.3.14. Spor Yapma Alışkanlığı Faktörü	22
2.3.15. Sosyo - Ekonomik Durum Faktörü	22
2.3.16. Genetik Faktörler	23
3. MATERYAL VE YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın amacı.....	24
3.2. Araştırmanın Problem Durumu.....	24
3.3. Araştırmanın Hipotezleri.....	25
3.4. Araştırmanın Modeli.....	26

3.5. Evren ve Örneklem	26
3.6. Sınırlılıklar	26
3.7. Sayıtlar	26
3.8. Veri Toplama Araçları	27
3.8.1. Kişisel Bilgi Formu	27
3.8.2. Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği	27
3.8.3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği	27
3.9. İstatistiksel Analiz.....	28
4. BULGULAR	29
5. TARTIŞMA	37
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	43
KAYNAKÇA	46
EKLER.....	49
Ek 1. Etik Kurul Formu	49
Ek 2. Gençlik ve Spor Bakanlığı Araştırma İzni.....	50
Ek 3. Kişisel Bilgi Formu	51
Ek 4. Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği (SEY).....	52
Ek 5. Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYT)	53
ÖZ GEÇMİŞ	54

KISALTMALAR

ASY	: Aktif Spor Yapma
BA	: Bilgi Arama
DA	: Duygu Arama
S	: Sosyalleşme
SEY	: Spor Etkinliklerine Yönelim
SİD	: Spora İlgi Duyma
SY	: Sporla Yaşama
SYT	: Spora Yönelik Tutum

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevaplara ait iç tutarlılık katsayıları	28
Tablo 4.1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	29
Tablo 4.2. Cinsiyete göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	30
Tablo 4.3. Medeni duruma göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	30
Tablo 4.4. Yaş dağılımına göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	31
Tablo 4.5. Eğitim durumuna göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	32
Tablo 4.6. Gelir duruma göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	33
Tablo 4.7. Çalışma süresine göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	34
Tablo 4.8. Düzenli spor yapma durumuna göre bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi	35
Tablo 4.9. Katılımcıların spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi arası ilişki	35

1. GİRİŞ

İnsanoğlu var oluşundan bu yana vücudunu hareket ettirmiş ve çeşitli amaçlar için kullanmıştır. Günümüzde insanoğlunun hayatta kalmak ve yaşamını devam ettirebilmek için yaptığı hareketlere çeşitli anlamlar yüklenmiştir. Bu hareketler zamanla günümüzde her yaştan katılımın sağlandığı, birçok kişinin heyecan ve merakla takip ettiği sporun temellerini oluşturmuştur (Kocaer, 2018). Spor, yaşamın yapı taşı olan insanın psikolojik ve fiziksel sağlığını geliştirerek korumak, buna ek olarak karakter oluşumunu desteklemek, çeşitli beceri ve yetenekler kazanarak içerisinde bulunduğu ortama uyum sağlamasını kolaylaştırmak, toplumsal-sosyal alanda dayanışmayı sağlamak, bireyin rekabet etme dayanıklılığını artırarak belirli kurallar çerçevesinde mücadele ederek çeşitli duygusal etkileşimler yaşama, mücadele etme ve üstün gelme niyetiyle yapılan çeşitli etkinlikler olarak ele alınabilir (Erüzün, 2017).

Artık sadece yaşamın devamlılığı için değil zihinsel, fiziksel ve psikolojik sağlığı koruma amaçlı bunun yanında eğlence ve reklam aracı olarak spor kullanılabilmektedir. Sporun günümüzde bu denli gelişim göstermesi, geniş kitlelere hitap etmesine yol açmış ve dünya ekonomisinde önemli yer almasını sağlamıştır (Çevik ve ark., 2018). Sportif faaliyetler içeren etkinliklerin düzenlendiği bölgelerin, şehirlerin veya ülkelerin ekonomik anlamda bu faaliyetlerden faydalanabilme seviyesi düzenlendiği yerin gelişmişlik seviyesiyle doğru orantılıdır. Bunun nedeni, bu tür faaliyetlerin, hacmi, hitap ettiği kitle fazlalığı ve ne tür bir faaliyet içerdiğine bağlı olarak yapılacağı bölgede çeşitli alt yapı, ulaşım gibi alanlarda değişime ve gelişime mecbur kılar. Yapıldığı alanda verilen hizmetlerin katılımcı kitlesine hitap edecek şekilde olması, hem etkinliğin düzenlendiği bölgede yaşamlarını sürdüren bireylerin hem de etkinliklere izleyici olarak katılım sağlamak için orda bulunacak kişilerin, etkinliğin düzenlendiği bölge, şehir, ülke hakkında akıllarında pozitif bir izlenim bırakacaktır. Bunlara bağlı olarak ulusal ve uluslararası etkinliklerin düzenlendiği bölgelere sağladığı faydalara bakacak olursak, yalnızca ekonomik olarak kalkınma sağlamadığı bunun yanında toplumsal sosyo-kültürel ve sportif anlamda katkılarda sağlayarak şehrin refah düzeyini artırdığı ve sporun toplumun bir parçası olarak bir kültür haline gelmesine, birbirlerinden farklı özellikler taşıyan bireylerin kaynaşarak ortak yaşam alanında hayatlarını sürdürmesine olanak sağladığı görülmektedir (Uslu, 2020).

Geçmişte yapılan spor müsabakaları ve çeşitli organizasyonlar günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler sayesinde dünyanın her yerinde bulunan bireylere ulaşabilmesi ve hitap etmesi spora karşı katılımı arttırmış ve dünya çapında yayılmasına neden olmuştur. Spor her ne amaçla yapılıyor olursa olsun temeli kişinin zevk alması ve eğlenmesidir. Buna istinaden kişilerin spora karşı sergilediği ve yaşadığı çevreden olumlu ya da olumsuz olaylar sonucunda edindiği tutumlar önem arz etmektedir (Demir, 2021).

Zamanında çeşitli olaylar karşısında edinilen tutumlar değişime açık değildir. Bu durum bireyin karşılaştığı olumsuz bir durumda edindiği olumsuz tutumu, benzer duruma ön yargılarıyla yaklaşarak yine olumsuz tutum sergilemesine yol açabilmektedir. Fakat tam tersi durumda yani olumlu yaşantı sonucu elde edilen olumlu tutumlar sayesinde karşılaşılan benzer olaylara karşı olumlu tutum sergilenebilmektedir. Bireyin giriştiği eylemler toplumla ilişkisini olumlu yada olumsuz yönde doğrudan etkilediği için tutumlar bireyin harekete geçme anında çok önemli bir yere sahiptir (Demir, 2021).

Kişinin yaşadığı toplumda yaşam şartlarının oluşturduğu stres, teknolojik gelişmelerin bireyleri hareketsiz yaşama sürüklemesi bireylerde birçok alanda sorun ortaya çıkması kişileri fiziksel ve ruhsal alanda olumsuz yönde etkilenmelerine neden olmaktadır. Tüm bunlara bakılarak sporun önemi daha iyi anlaşılmış ve toplumda daha geniş yer bulmasına olanak sağlamıştır (Temel, 2019).

Bireyler toplum içerisinde sosyalleşme aracı olarak spordan faydalanmaktadır. Toplumda bireyler arası iletişimin gelişmesinde önemli role sahiptir. İnsanlar var olduğundan bu yana sürekli hareket halindedir. Hareketsiz bir yaşam düşünülemez. Bireyler bazen belirli bir amaca yönelik olarak sportif faaliyetlere katılırken kimi zaman bir nedeni olmaksızın yapmaktadır (Kocaer, 2018).

Spor günlük hayatımızda çok sık duyduğumuz, sürekli karşılaştığımız bir olgudur. Gün geçtikçe hitap ettiği kitleler genişlemekte, daha kurallı bir düzene sahip olarak ulusal ve uluslar arası alanda saygınlık ve statü sahibi olma yolu olarak görülmüştür. Yakın geçmişte ve günümüzde toplum ve sosyal hayat içerisinde çok değerli bir kitle eğitim aracı olarak kabul edilmektedir (Yavaş, 2005). Fakat tüm bunlara ek olarak günümüzde spor etkinliklerine olan ilginin azalması, bunun yanında spor etkinliklerine karşı farklı rekabet ortamlarının oluşması bu alanı

yöneten ve bu alanda çalışan kişileri nelerin motive ettiği ve bu alana yönelik tutumlarının ne olduğu hakkında derin bilgiler edinme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır (Çevik ve ark., 2018).

Tümü göz önünde bulundurulduğunda bu araştırmanın amacı spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bireylerin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumlarının incelenerek bu konuda fikir sahibi olunmasıdır. Diğer bölümlerde araştırmada literatürden yararlanılarak sporun ve spor etkinliklerinin hayatımızdaki yeri ve öneminden, tutum kavramının kapsamından bahsedilmiş, kullanılan materyaller ve analiz sonuçları açıklanmış, son olarak çıkan sonuçlara ilişkin çeşitli yorumlar yapılarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor

Tarihsel olarak geçmişi çok uzun bir kavramdır. İlk insandan bu yana bireyler, toplumlar yaşamlarını devam ettirebilmek için çeşitli temel ihtiyaçların yanında yapılan etkinlikler olarak tam anlamıyla kabul edilmesede başlangıcı olarak kabul edilebilir. Toplumun kültürüne ait bir parçadır. Kişiler normal yaşamının bir parçası olarak spor yapmalarının yanı sıra müsabaka amaçlıda yapabilmektedirler (Karcı, 2021).

Günlük hayatımızda çok sık karşılaştığımız kavramlardan bir tanesidir. Bireylerin hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarını korumalarına fayda sağlayan, hemen hemen her alanda yapılabilen ve birbirinden farklı insanları bir araya getirerek dayanışma, kaynaşma ve dünya barışını olumlu yönde destekleyen faaliyetler, etkinlikler olarak ele alınabilir (Kılıç, 2006).

Spor, geçmişten günümüzü yaşayan ilk insandan beri süre gelen bir kavramdır. Ortaya çıkması ve gelişim göstermesi bireylerin yaşamlarını sürdürme mücadelesi olarak temel ihtiyaçları olan barınma, beslenme, vahşi hayvanlara karşı korunabilme ve doğaya karşı verdiği mücadelenin karşılığı olarak oluşmaya başlamıştır. Çeşitli branşlarda kullanılan spor aletleri, bizlere bunu anlatmaktadır (Karcı, 2021).

Sporun bu denli ortaya çıkmasından sonra Türkler’de sportif faaliyetlerde bulunuş çeşitli dini ve resmi törenlerine dahil etmiş, psikolojik ve sosyolojik olarak faaliyette bulunmanın yanı sıra, büyük savaflara sportif etkinliklerle hazırlanmışlardır (Karcı, 2021).

Spor tüm insanların birlikte tüketerek faydalanabildikleri, birbirlerinden farklı ortamda bulunan, yetişen bireylerin birleşebildiği, tüm insanlığı aynı tek bir noktada birleştirebilen etkisi çok büyük bir toplumsal olgudur (Yavaş, 2005).

Spor, hayatımızın bir parçası olarak sosyal varlığımızın içerisinde meydana gelen hareketlilikleri anlamlandırmaya çalışan ve bunu daha eğlenceli ve aktif hale getirmek amacıyla benzeri olamayan fırsatlar ve olanaklar sunan bununla birlikte sosyal oluşumlar ve kurumlar arasında ilişkileri düzenleyen bir olgudur. Sporun bu yönü çeşitli araştırma konularını ortaya çıkartır (Temel, 2019).

Sporun bu denli toplumun içinde var olması, içerisinde bulundurduğu çeşitli branşlarla birlikte etkileşim alanını giderek artıran, güçlü ekonomisi, sporcuları, araç ve gereçleri ve bu alanda uzmanlaşmış eğitimcileri ve çalışanları ile iç içe olduğu alanları daha aktif olmasını sağlayan dinamik bir kalkınma aracı olarak kabul edilir (Temel, 2019).

Toplumsal dinamizmi yükselten önemli bir varlıktır. Bunun sebebi giderek daha fazla kişiye daha fazla topluma ve her yaştan kişiye her an hitap etmesi ve bunun giderek artmasıdır. Saygınlık gibi önemli kazanımları elde etme potansiyeli sunmakta ve etkisi toplumları yas ya da sevinç duygularına sürüklenme derecesinde etkileyecek seviyelere gelmiştir (Yavaş, 2005).

Bu hareketlilik dâhilinde geniş kitlelere hitap eden spor olgusu büyük etkinlik oluşumlarını da beraberinde getirmiştir. Bu etkinlik faaliyetleri dünya ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Fakat günümüzde farklı rekabet ortamlarının ortaya çıkması spor etkinliklerine katılımı olumsuz yönde etkilemektedir. Nitekim spor etkinliklerinin başarısı, katılımcıları spor etkinliklerine yönlendirebilmekle doğru orantılıdır (Çevik ve ark., 2018).

Bireylerin yaşantılarında her zaman var olan ve olmaya devam edecek, geniş kitlelere ve her yaş grubuna hitap eden, içerisinde bulunduğu toplumun gelenek, görenek, yaşam tarzına uyum sağlayan ve kültürüne göre şekillenen bir olgu olarak bedensel ve zihinsel anlamda insanı olumlu yönde etkileyen faaliyetleri içermektedir.

2.1.1. Sporun Tanımı

Spor, İngiliz aristokrat literatüründe anlamı, günlük yaşam içerisinde serbest zamanlarda fiziksel ve zihinsel gelişimi desteklemek ile beraber eğlence sağlayan aktivitelerdir. Latince ‘Disportare’ veya ‘departac’ kelimelerinden gelen anlamı ise hareketli olma, alıp götürme olarak bilinmektedir. 19. Yüzyıldan bu yana sadeleşerek ‘spor’ olarak günümüze kadar gelmiştir (Adıgüzel, 2020). Tüm bunlara bakılarak geçmişte orta çağ zamanlarında Latince’den etkilenen tüm dillerde hemen hemen aynı anlamlara gelerek, bireylerin boş zamanlarında dinlenme, eğlenme, güzel vakit geçirmek için yapılan faaliyetleri ifade etmek için kullanılmış fakat zamanla günümüzde yarışma, müsabaka, mücadele etme başarılı olma gibi her şekilde ve her yaştan yapılan fiziksel faaliyetleri tanımlamak amacıyla kullanılmaktadır (Temel, 2019).

İnsanlar ilk varoluş zamanlarında yaşamlarını devam ettirebilmeleri için avlanmak, toplamak, barınmak gibi temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve tehlikelere karşı korunmak için çeşitli fiziksel-bedensel faaliyette bulunmaktalardı. Bu fiziksel faaliyetler o zamanlarda sportif etkinlik olarak değerlendirilmiyor olsada günümüz sporunun temelleri olarak değerlendirilmektedir (Temel, 2019).

Spor kavramı daha sonra gelişmemiş ilkel toplulukların dini törenlerinde yer almış tanrılar adına düzenlenen yarışmalar ve oyunlarda karşımıza çıkmıştır. Daha sonra gelişmiş toplumlarda boş zaman faaliyetleri olarak yaşamda yer bulan spor günümüzde olduğu gibi sosyal yaşamın bir parçası haline gelmiştir (Yavaş, 2005).

Spor fiziksel, zihinsel gelişimin yanında istek, eğlence, ekonomi, reklam, rekabet, propaganda, meslek, siyaset, bilim gibi farklı amaçlar doğrultusunda yapılsa bile bireyler, çeşitli kültürler, toplumlar ve uluslararası iletişimi düzenleyen temel unsurlardan birisi olarak çok kuvvetli bir kitle eğitim aracı olarak kabul edilen olgudur (Adıgüzel, 2020).

Yavaş'a göre spor kavramı birbirinden farklı yaşam tarzları bulunan, farklı ırk, farklı din, farklı sosyal çevrelerden insanları aynı ortamda birleştirerek takım halinde veya bireysel olarak yapılabilen fiziksel ve psikolojik dayanıklılık, güç ve mücadele gerektiren etkinlikler olarak tanımlanabilmektedir (Yavaş, 2005).

Spor, iki takım arasında geçen müsabakalar veya bireysel karşılıklı mücadeleler ör: akdeniz oyunları, kış olimpiyatları gibi eğlence amaçlı önceden belirlenmiş kurallı faaliyetlerdir. Bu mücadelelerin içinde barındırdığı rekabet içerisinde olan yenen ve yenilenin bulunduğu kazanma ve kaybet durumları etrafında şekillenen bununla birlikte ödül alma ile sonuçlanan yarışmalarının bütünüdür (Temel, 2019).

Genel anlamıyla spor, hem fiziksel hem de zihinsel gelişimi sağlayan bedensel faaliyetler olmakla birlikte, bunun yanında içerisinde serbest zaman değerlendirmesi, eğlence, oyun, mücadele etme duygusu, kazanmak ve kaybetmek gibi birçok oluşumu barındıran geniş bir kavramdır. Bununla birlikte geniş alanlara hitap edebilen bir olgu olduğu için örneğin ekonomi, siyasi, reklam, tanıtım sosyal faaliyet gibi farklı alanlarda da kullanılabilmektedir.

2.1.2. Sporun Faydaları ve Önemi

Spor var oluşumundan bu yana hayatımızı, yaşantımızı olumlu yönde etkileyen bir oluşumdur. Mental, fiziksel, sosyal alanlarda sağladığı olumlu etkilerin yanı sıra ekonomik olarak faydaları da azımsanamayacak kadar çoktur. Nitekim büyük spor organizasyonlarına ev sahipliği yapan ülkelerin ekonomik açıdan spordan sağladığı fayda küçümsenemeyecek derecededir. Bireysel ve toplumsal olarak faydaları bizler için büyük önem taşımaktadır.

Yapılan araştırmalarda, egzersiz yapan bireylerin hangi yaş grubuna ait olduğu önemli olmaksızın ölüm riskinin önemli ölçüde azaldığı görülmüştür. Spora başlamanın herhangi belirli bir yaşı yoktur. Bireyler kaç yaşında başlarsa başlasın geç kalmış kabul edilmezler. Bağışıklık sistemini güçlendirerek hastalıklara karşı vücudun direncini artırır. Her yaş grubundan insanlar sporu hayatlarına dâhil ettiklerinde yaşam kalitelerinin arttığı gözlemlenmiştir. Sportif faaliyetler fiziksel anlamda örneğin kas eklem gelişimlerini, eklemlerin hareketlerini, eklemlerin bakımının düzenli olarak vücut tarafından yapılmasını önemli derecede olumlu yönde etkiler. Tüm bu bedende yaşanan olumlu gelişmeler kişinin kendisinde ortaya çıkan değişimleri fark ederek bedensel anlamda kendisini zinde hissetmesi, psikolojik olarak tatmin duygusunu yaşatır ve ruhsal olarak iyilik hali ortaya çıkar. Bireylerde korku, depresyon, uyku problemleri, stres, gerginlik duyguları gibi kişiyi psikolojik açıdan olumsuz etkileyen duygu ve düşünceleri olumlu yönde etkilediği ve azalttığı ve öz güveni ciddi derecede artırdığı bilinmektedir (Kılıç, 2006).

Sportif etkinlikler asosyallikten uzak, daha girişken, kurallara saygılı, toplumun yaşayış şekline rıza gösteren ve yeni arkadaş edinme konusunda gelişmiş bireylerin yetişmesine olanak sağlamaktadır (Karcı, 2021).

Spor sağlıklı bir neslin yetiştirilmesi ve bunun yanın geliştirilmesi konusunda temel eğitim araçlarından bir tanesidir. Bireylerin fiziksel ve ruhsal gelişimini sağlaması, bunun yanında fiziksel ve ruhsal sağlığını korumasında spor uygun bir materyaldir. Spor bunlarla beraber insanların, güçlü, süratli, yüksek dayanıklılığı bulunan, orantılı ve fit bir bedene sahip olmasına fırsat sunarak görünüş ve işlevsel fayda sağlar. Kişini hızlı ve doğru karar verme becerisini, karşılaştığı durumlara karşı analiz yeteneğinin gelişmesini ve daha yaratıcı düşünme özelliğinin kazandırılmasında görev alır (Gezer, 2014).

Bedensel yorguluğu en az hissetme, fazl kilo alımını kontrol altında tutumak, duygu ve düşünceleri kontrol edebilme, mutlu bir yaşam sürme ve yaşadığı topluma uyum sağlayabilme gibi fiziksel ve zihinsel becerileri kazandırmaktadır. Kurallara uygun hareket edebilme, sorumluluk sahibi olma, yardımsever ve toplumsal dayanışma gibi sosyal becerilerimizi olumlu yönde etkilemektedir (Karcı, 2021).

Günümüzde gençlerin, yetişkinlerin ve çocukların yani kısaca toplumda bulunan bireylerin hayatına spor benimsetme aşamasında, kişileri spordan uzaklaştıracak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Toplumun en küçük yapı taşı olan aileler spor ne denli önemli olduğunu iyi kavramalı ve çocuklarına yetenekleri ve sahip olduğu beceriler doğrultusunda spora teşvik etmelidir. Sportif etkinlikler çocukluktan, ergenliğe, gençliğe, yetişkinliğe hatta tüm yaşamı süresince birden fazla alanda mental, fiziksel, sosyal ve toplumsal bölümlerde bireyin gelişimine fayda sağlar (Karavelioğlu, 2012).

Sportif faaliyetlere katılmak bireyde yalnızca fiziksel ve zihinsel gelişim sağlamaz. Bunun yanında bireyde sorumluluk alma anlayışı, daha düzenli olma eğilimi ve ve birlikte hareket etme yeteneğini olumlu yönde geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Kişinin toplum içerisinde yer edinmesine yardımcı olmaktadır. Sosyallaşme açısından hem kişisel hemde toplumsal yönden olumlu etkilere sahiptir (Karcı, 2021).

Karcı'nın 2021'de yaptığı araştırmada bahsedilen Kinderwelt' e (2012) göre, sportif faaliyetlerde bulunan her yaş grubundan bireyler gerek uzun gerekse kısa vadede çeşitli derecelerde etkilenebilmektedirler (Karcı, 2021). Sportif etkinliklerin sağladığı avantajlar;

- Hareket edenler daha iyi hissetmektedirler: Bedenimiz fiziksel olarak hareket etmeye yönelik tasarlanmıştır ve sportif faaliyetlerde bulunmak bedenimizin bu özelliğini geliştirmeye yönelik olumlu faydalar sağlamaktadır.
- Hareket ederek daha sağlam ve iyi bir ruh haline sahip olmaktadırlar: Yoğun egzersiz faaliyetlerinde bulunan bireyler vücutlarında mutluluk hormonu ve ruh halini daha üst seviyeye taşıyacak bazı kimyasallar salgılamaktadır. Bireyler kendilerini daha dengeli bir ruh halinde ve zinde hissetmektedirler. Yalnız veya grup halinde yapılabilmesinden dolayı çok eğlencelidir. Stresi azaltması açısından çok faydalıdır.

- Besinlerin sindirilmesini ve yağ yakımını oldukça hızlandırmaktadır: Egzersiz ve sportif faaliyetler insan vücudunda bulunan metabolizmayı oldukça hızlandırmaktadır. Yapılan sportif faaliyetten uzun zaman sonra bile yakılan kalori miktarı normaldekinden fazladır. Obeziteyi önlemede çok yardımcı olur ve kilo kontrolü sağlamaya çok yardımcıdır.
- Düzenli sportif faaliyetler kas gelişimi olumlu yönde etkilemektedir: Vücudumuzda bulunan kas kütlesi yağ kütlesine göre daha fazla enerji harcamaktadırlar. Bu nedenle sportif faaliyetlerde bulunan insanlar normal bireylerden daha fazla kalori harcamaktadır.
- Açlık hissini bastırmaktadır: Düzenli egzersiz yapan bireyler daha az açlık hissi yaşarlar bu sayede daha kolay kilo kontrolü yapabilmektedirler.
- Sportif etkinliklerde bulunan bireyler daha az hastalanmaktadır: Vücudu düzenli olarak sportif etkinliklere dahil eden bireylerin bağışıklık sistemleri ileri düzeyde gelişme göstermektedir.
- Sportif etkinlikler zihinsel dinginlik sağlamaktadır: Fiziksel efor esnasında beyne giden kan akışı hızlanmaktadır. Buna göre zihinsel düşünme daha sade ve hızlı olmaktadır.
- Sportif faaliyetlerde bulunan bireyler daha iyi bir uyku düzenine sahip olmaktadır: Stresin azalmasına olumlu yönde etki ettiği için sportif faaliyetlerde bulunan bireyler daha kolay uykuya dalmaktadırlar.
- Sindirim sistemini düzenlemektedir: Normal bireyler sindirim sistemi konusunda sıkıntı yaşarken sportif faaliyetlerde bulunan bireyler sindirim sistemine bağlı sorunları daha az yaşamaktadır.

2.1.3. Sporun fiziksel faydaları

Spor, geçmişten günümüze gelen süreçte insan vücudu üzerinde olumlu yönde birçok değişime neden olmaktadır (Demir, 2021). Sağlıklı bir yaşam oluşturulmasında en temel öğelerden birisini olarak karşımıza çıkmaktadır. Temelde fiziksel olarak daha zinde olmayı, daha güçlü, daha dayanıklı bir vücuda sahip olmayı amaçlar. İnsan vücudu hareketsiz kaldıkça vücudunda bulunan sistemler yavaşlayarak işlevlerini kaybetmeye ve temel becerilerinde çeşitli aksaklıklar yaşamaya başlar (Gökdağ, 2018). Fakat spor vücudumuzda hayati önem taşıyan ve bedenin işleyişinde görev alan sistemlerin gelişimini destekler. Yapılan birçok bedensel etkinliği etkileri, birbirinden farklı sayılarda, sürelerde yapılarak insan

vücudunda meydana getirdiği fiziksel değişimler kanıtlanmıştır. Yapılan birçok araştırmaya göre yapılan fiziksel egzersizlerin insan vücudundaki kas sistemine olan faydalarının büyük ölçüde olduğu ve buna bakarak normal yaşamda hayatlarını sürdüren bireylerin, sporu yaşamlarının bir parçası haline getirmelerinin kişilere önemli ölçüde fayda sağlayacağı görülmüştür (Demir, 2021).

Günümüzde benimsenen yaşam tarzı insanları hareketsiz bir hayat sürmeye itmektedir. İnsan vücudu hareketsiz kaldıkça vücuda bulunan sistemlerde zayıflama ve bir süre sonra fiziksel çöküntüye neden olmaktadır. Buna ek olarak doğru olmayan ve fast food beslenme alışkanları fiziksel anlamda olumsuz haller ortaya çıkarmaktadır. Bu engellemenin temel yolu her yaştan bireylerin, kendi yaş gruplarına uygun fiziksel sportif faaliyetleri hayatlarına dâhil etmeleri ve düzenli bir spor hayatı benimsemelerinden geçmektedir (Gökdağ, 2018).

Düzenli olarak hayatlarının bir köşesinde spora yer veren bireylerin sportif etkinliklere katılamayan bireylere göre fiziksel dayanıklılıkları ve gelişimleri daha üst düzey olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Düzenli yapılan egzersizler kişilerde obezite olma oranını yüksek miktarda düşürerek kilo kontrolü sağlamalarına yardımcı olur. Katılım için bir yaş sınırlaması olmaması sporun insan sağlığı açısından temel yapı taşı olmasına olanak sağlar. Sporun bireylerin fiziksel gelişimleri üzerinde olumlu etkisi oldukça fazladır. Kanda bulunan oksijen egzersiz esnasında hızlanan nabızla birlikte beyne daha fazla taşınır. Bu sayede kişide algılama, odaklanma ve tepki verme süreleri gelişim göstermektedir. Yine spor bireylerin bağışıklık sistemlerini güçlendirerek birçok hastalığa karşı korunmasını sağlar (Gökdağ, 2018).

2.1.4. Sporun psikolojik faydaları

Bireylerde hareketsiz yaşam fiziksel olarak olumsuz etkilere yol açtığı kadar psikolojik anlamda da kişileri olumsuz etkiler. Sportif faaliyetlere katılmak ve bunu düzenli hale getirmek, fiziksel olarak insan vücuduna fayda sağlarken, psikolojik ve mental rahatsızlıkların önlenmesinde de önemli bir rol oynar. Mental olarak iyilik hali genellikle bireylerin yaşadığı çevrede karşılaştıkları problemlerle başa çıkma ve depresif ve kaygı oluşturan durumları minimuma indirerek öz saygıya sahip olma olarak nitelendirilir. Buna ek olarak bireyler için psikolojik ve mental sağlığın kişinin doğumdan ölüme kadar ki süreçte yaşanan gelişimi için ne kadar önemli olduğu ve uzun vadelerde gözlem altında tutulması gerektiği vurgulanmıştır (Temel, 2019).

Hareketsiz bir yaşam süren bireylerde, vücutta meydana gelen olağan işleyişinin bozulması nedeniyle, psikolojik yönden kişiyi depresif hale sürükleyen tükenmişlik, mutluluk, stres, kaygı durum bozuklukları gibi durumların artmasına neden olmaktadır. Mental olarak iyi olan bireyler, içinde bulunduğu hayat şartlarını ancak mental ve psikolojik iyilik haliyle olumlu yönde yükseltebilmektedir (Demir, 2021).

Sportif etkinlikler, fiziksel faaliyette bulunan kişiyi psikolojik olarak moral ve motivasyon açısından yükselttiği ve ruhsal rahatsızlıklardan uzaklaştırarak bireye psikolojik refah sağladığı inkar edilemez bir gerçektir. Yapılan araştırmalarda psikolojik olarak yaşanan bir çok sorunun hayatında düzenli olarak sportif etkinliklere yer veren bireylerde, düzenli olarak sportif faaliyette bulunmayan bireylere göre oldukça düşük seviyede olduğu görülmüştür. Sportif faaliyetlerin kişiler üzerinde terapi etkisi yarattığı kabul edilebilir bir durumdur (Temel, 2019).

Spor, düzenli olarak spor yapan bireylere fiziksel fayda sağlarken aynı zamanda bireylerin kendilerini keşfetmesine, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının ve sosyal iletişim becerilerinin gelişmesine bu sayede psikolojik gelişimlerinde yukarı yönlü olumlu bir gelişim göstermesine sebep olmaktadır (Temel, 2019). Kişide mutluluk, haz, tatmin olma, hızlı karar verme, analiz etme, stres yönetimi gelişimi, gibi kavramların olumlu yönde gelişimini desteklemektedir (Diker, 2021).

2.1.5. Sporun sosyal faydaları

İnsanlar varoluşundan bu yana çevrelerinde ve yaşam tarzlarındaki değişimler, yaşanan teknolojik gelişmeler insanları sosyal hayattan uzaklaştırmaya başlamıştır. Sosyalleşmek, kişinin varoluşundan ömrünün sonuna kadar çevresiyle etkileşim ve iletişim halinde olmasıdır. Yani kişinin içinde bulunduğu yaşam koşullarında yaşadığı çevrenin sahip olduğu değerlere ve kurallara istinaden geliştirdiği davranışlar oluşturma sürecidir. Kişinin toplumda nasıl davranması gerektiği, toplumdaki yeri, davranış şekillerini belirleyen olgudur (Demir, 2021).

Birey toplumda yer edinebilmesi için toplumun belirlediği kurallar, değer yargıları çerçeveleri içinde hareket etmeli, kendisinin üstlendiği sorumlulukları yerine getirmeli ve çevresiyle uyum içinde olması gereklidir. Kişi bu ihtiyacını sosyal faaliyetlere katılarak giderebilmektedir. Spor bireyin çevresiyle sosyalleşmesine yardımcı olan ve diğer faaliyetlerden daha ön planda bulunan bir

olgudur. Sportif faaliyetler, kişinin yaşadığı çevresi içerisinde beğenilmek, kendine güven ve toplumda yer edinme gibi özelliklerini geliştirmesine yardımcı olmaktadır (Demir, 2021). Bireyleri sosyal sınıf ayrımı olmadan bir araya getirerek birbirleriyle iletişim halinde ve etkileşim halinde olmalarını sağlar. Bireylerin sosyal çatışma yaşamalarının önüne geçerek dostluk duyguları beslemelerine yardımcı olur. (Temel, 2019) Kişilerin sosyal etkileşimlerini en üst düzeyde olumlu yönde etkileyen etkinliklerde sportif faaliyetler önceliklidir (Diker, 2021).

Sportif etkinlikler sağlıklı bireyler yetiştirerek dinamik bir toplum yaratma amacının yanında, sosyal anlamda pozitif yönlü bir güç olarak kabul edilmiş ve toplumlar arası iletişimi güçlendirerek iş birliği sağlamış ve toplumda bulunan her bireyin bundan eşit şekilde yararlanmasına olanak sunmuştur (Temel, 2019).

Yine sportif faaliyetler toplum içerisinde çeşitli sebeplerden dolayı sosyal travmalar yaşayan bireylerin topluma geri kazandırılmasında önemli rol oynamaktadır. Spor, birbirinden farklı grupların kaynaşmasına ve gruplar arası dayanışma duygusunun güçlenmesine yardımcı olur. Karşıt görüşlü grupların, bireylerin arasında uzlaştırıcı görevi üstlenir. Spor, bireylerin topluluklarla, toplumla, yaşadığı sosyal çevresiyle iletişim kumasını ve bireyin kendisinin ulaşılması zor olarak gördüğü yerlere sesini duyurmasına öncülük etmektedir (Temel, 2019).

2.2. Etkinlik kavramı

Türk Dil Kurumu'nda belirtilene göre etkinlik kelimesinin ilk manası, bir kurumun, kuruluşun ve bir yapının, birliğin belirli bir alandaki eylemi, ikinci manası olarak ise bir faaliyet veya bir aktivite olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019). İngilizce soylu 'event' sözcüğüyle aynı anlama gelmektedir. Etkinlik, ayrı ayrı birden fazla hedef istikametinde tasarlanan organizasyonların tasvir edilmesinde kullanılmaktadır. Organizasyonlar; sportif, sanatsal, sosyal faaliyetlerle ilgili olabileceği gibi çok daha karmaşık ve profesyonel oluşum olarak karşımıza çıkabilir (Bektaş, 2021).

Etkinlik kavramı, bugünkü anlamına kavuşmadan önce yıllar öncesine dayanmaktadır. 20. Yüzyılın ortalarından sonra yavaş yavaş bugünkü anlamını kazanmaya başlamıştır. O zamanlarda ulusal ve uluslararası oluşumlar tarafından gerçekleştirilen kültürel etkinlikler gün yüzüne çıkmış 20. Yüzyılın son çeyreği ve sonralarında kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir (Bektaş, 2021).

Etkinlikler, genellikle serbest zaman aktiviteleri olarak değerlendirilmektedir. Yeterli serbest zamana sahip olan bireyler, çevresinde sosyal bağları bulunan kişilerle aynı ortamda bulunarak çeşitli faaliyetlerde bulunurlar. Günümüzde yaşanan gelişmelere paralel olarak bireylerin etkinliklere olan katılım oranları da yükselmiştir. Özellikle teknoloji alanında yaşanan büyük gelişmeler doğrultusunda insanlar sanal gerçeklik içerisinde hayatlarını sürdürmeye başlamış bu nedenle yüz yüze iletişim oldukça azalmıştır. Bireyler, insanı değerlerini koruyabilmek ve ileriye taşımak için içerisinde ‘temas’ içeriği bulunan yeni tecrübeler edinme arayışına girmişlerdir (Bektaş, 2021).

Etkinlikler kişilerin normal rutin hayatları dışında bulunan serbest zamanlarında gerçekleştirdikleri en kıymetli amacı katılımcıların tecrübe edinmelerini, eğlenmelerini ve eğitilmelerini kapsar (Bektaş, 2021).

Yapılan faaliyetler, kar amacı gütmeyen gönüllü olarak yada kar amacı güderek organize edilebilir. Kar amacı güdülerek organize edilen faaliyetler yapısı genişledikçe ekonomisi de paralel olarak genişler ve farklı bir yapıya dönüşmektedir. Ekonomi alanında büyüme gösteren ve etkileşim alanı genişleyen, yapıldığı yerlerin kalkınmasına yardım eden bu faaliyetler ‘mega etkinlikler’ olarak isimlendirilmektedir (Uslu, 2020).

Küçük ölçekli (minor) etkinlikler: Genel olarak şehirlerde yapılan yerel seviyedeki sınırlı etkisi olan faaliyetlerdir. Ör: Tekirdağ Kiraz Festivali, Ordu Taekwondo İl Şampiyonası (Uslu, 2020).

Büyük ölçekli (major) etkinlikler: Etki ettiği alan çok daha büyük, ulusal ve uluslararası yapılan faaliyetlerdir. Bu tür etkinlikler, geniş seyirci kitlesine, medya odağına, ekonomik alanda yüksek maliyetlere faaliyet sonunda ise kazanılan maddi ve manevi olguları bulundurmaktadır. Ör: UEFA Şampiyonlar Ligi (Uslu, 2020).

Sportif faaliyetlerini içinde barındıran etkinliklerin bir diğer tanımına göre, spor müsabakaları ve buna ek olarak spora yönelik tüm faaliyetleri içeren, düzenli olarak planlanmış ve programlanmış etkinliklerin yapıldığı çalışmalar şeklinde değerlendirilir (Uslu, 2020).

2.2.1. Spor Etkinlikleri

Sportif faaliyetler, profesyonel ve amatör olarak kapalı alanda yada açık alanda düzenli olarak planlanmış şekilde, tek branş ya da birden fazla branşla, yarışmacı yada izleyiciler veya hem yarışmacılar hem de izleyiciler için yapılabilen, geniş alanlara hitap ederek etki edecek şekilde planlanabilen bir faaliyet türü olarak değerlendirilmektedir (Uslu, 2020).

Sportif amaçlı yapılan etkinliklere spor etkinlikleri denilmektedir. Bu etkinliklerin içeriğine göre boyutları değişim göstermektedir. Ulusal anlamda çok çok büyük kitlelere hitap eden ve ciddi anlamda hazırlık süreci gerektiren örnek olarak olimpiyatları verebileceğimiz etkinlikler mega etkinlikler olarak adlandırılmaktadır. Yıl içerisinde belirli aralıklarla düzenlenen örneğin motor gp yarışlarını kapsayan etkinlikler ise takvimsel etkinlikler olarak ele alınmaktadır. Televizyonda yayınlanan ve geniş kitlelere hitap ederek izlenme oranı yüksek anlık gerçekleştirilen etkinlikler ise tek seferlik sportif etkinlikler olarak adlandırılmaktadır. Sportif etkinliklerin olumlu yönde gelişimini desteklemek amacıyla yapılan faaliyetler ise vitrin etkinlikler olarak kabul edilmektedir (Bektaş, 2021).

Sportif etkinlikler finansal olarak ciddi finansal başarılarla sahiptir. Başarısı, maliyet, zaman ve kalitenin bir arada olmasıyla büyük oranda elde edilmektedir. Sosyal etkiside azımsanmayacak düzeydedir. Daha kapsamlı bir yaklaşımla, ekonomik etkilerin yanında turizm/ticari, fiziksel, sosyo-kültürel, psikolojik ve politik etkiler de sportif etkinlikler içerisinde kendine yer bulmaktadır. Spor ekonomistlerinin, spor sosyologlarının ve kentsel politikacıların dikkat alanı içerisinde yer almaktadır. Belirli uluslararası spor etkinliklerinin başarısı, bir etkinliğin bir şehrin imajı üzerindeki potansiyel olumlu etkisini göstermektedir. Spor etkinliklerine olan medya ilgisi şüphesiz düzenlendiği bölgenin pazarlanması ve tanıtımı açısından oldukça önemlidir. Spor sanayi kentlerinde popüler kültürel ifadelerin geleneksel olarak güçlü varlığıdır. Elit ve popüler kültür arasındaki fark ortadan kalkıyor gibi görünmektedir. Bu durum yüksek gelire sahip turistlerin spor etkinliklerinin düzenlendiği bölgelere gelmesine önemli katkı sağlamaktadır (Oldenboom, 2006).

Sportif etkinlikler, diğer etkinlikler gibi, sosyal grupların ortak değerlerini ve karşılıklı bağlılıklarını sembolize etmektedir. Toplumsal bağları güçlendirmekte ve gerginlikleri hafifletmektedir (Oldenboom, 2006).

Spor etkinliklerinin tarihide insanlığın varoluşu kadar eskidir. Toplumsal kutlamalar olarak yapılan spor etkinlikleri ilk ortaya çıktığı zamanlarda dine bağlı törenler olarak yapılmaktaydı. En klasik örneklerden birisi ilk olarak MÖ 776 yıllarında yapılan antik olimpiyatlarıdır. Bu antik olimpiyat oyunları sadece halkın keyfi eğlencesi için yapılan kutlamalar değil aynı zamanda dini tören olarak kabul edilmektedir (Oldenboom, 2006).

20. yüzyılın başlarında ‘spor sistemi’ adı altında spor oyunlarının ve kurallarının ulusallaşarak standartlaşma süreci başlamıştır. Bu evrensel spor sisteminin özelliği, aynı standartlaştırılmış kurallar çerçevesinde farklı sporların oynanmasıdır. Ekonomik açıdan güçlü olan ülkeler uluslararası yayılma sürecinde önemli rol oynamıştır. Bu küresel spor sisteminin ortaya çıkışı sanayileşme ve modernleşmeyle doğrudan ilişkilidir (Oldenboom, 2006).

Geleneksel, yerel spor oyunlarından modern uluslararası spor sistemine geçiş, modern spor etkinliklerinin en görünür yanlarından biridir. Uluslararası spor etkinliklerinin kapsamı yerel değil evrenseldir (Oldenboom, 2006).

Spor etkinliklerinin başarısındaki en önemli faktörler maliyet, zaman ve kalitenin yerine getirilmesi kapsamında daha bütünsel bir yaklaşım henüz bulunmamaktadır (Rofner, 2009).

Spor etkinlik yönetimi metinlerinin önde gelen yazarları, bu bağlamda başarılı etkinliklerin üretilmesi için hedeflerin kullanılmasının gerekli olduğunu vurgulamakta ve vizyonlar ve hedefler oluşturulmadan önce iç ve dış çevrenin taranması gerektiğini belirtmektedir. Bu aşamada çeşitli paydaşların belirlenmesi önemli bir rol oynamaktadır ve temel sorular sorulmalıdır. Etkinliğin neden yapılacağı, neyin başarılacağı ve kimin nasıl yararlanacağı? (Rofner, 2009)

Etkinlik planlama sürecinin yanı sıra, etkinlik yöneticisi de başarıya ulaşmada önemli role sahip olduğu savunulmaktadır. Spor müsabakası yöneticilerinin pazarlama, hukuk, insan kaynakları, muhasebe alanlarında tecrübeli oldukları ve geniş bilgi birikimine sahip oldukları, bu donanım ile birbirinden farklı alanlarda çeşitli görev ve sorumluluklar aldıkları ve yeterli becerilere sahip oldukları görülmüştür. (Masterman, 2004) Literatür aynı zamanda, yüksek öğretim kurumlarından gelen yeni etkinlik yönetimi niteliklerinin spor etkinliği endüstrisini

bir adım öne çıkaracağını, çünkü tam olarak bu becerilerin talep edildiğini belirtmektedir (Rofner, 2009).

Uluslar arası spor etkinliklerinin başarı faktörleri, spor etkinliğinin standart bir sınıflandırması olmaması nedeniyle, büyüklüğü, süresi, durumu, sıklığı ve ekonomik faydaları açısından analiz edilmesi ve değerlendirilmesi esastır. Çünkü ağırlıklı olarak uluslararası spor etkinlikleri düzenleyen ülkeler, bölgeler ve ev sahibi şehirler ekonomik ve turizm açısından büyük bir etkileşim içerisindedir. Bu kadar geniş kapsamlı etkinlikler bu alanda donanımlı kişilerce yönetilme ve organize edilme ihtiyacı duymaktadır. Spor etkinlikleri başlama, planlama, tasarım, yürütme, izleme, kontrol etme ve bitirme aşamalarını içermektedir (Rofner, 2009). Bununla birlikte, spor etkinlikleri yöneticilerinin ve bu alanda yetkili kabul edilen kişilerin, spor yönetim organları ve yarışma organizasyonları, kurumsal organizasyon ve gönüllüler gibi farklı alanlarda kişilerle (etkinliğin yapısı ve türüne bağlı olarak) çalışması gerekmektedir. Etkinliğin geniş kitlelere ulaşan etkisinin karşılaştığı birçok durumda, etkinliğin kontrol altında tutulması, geliştirilmesi ve uygulanmasından biden fazla taraf sorumlu tutulduğu kabul edilmektedir (Masterman, 2004).

2.3. Tutum

Genellikle sosyoloji ve psikoloji alanında ele alınan bir kavramdır. Kişiden kişiye farklılıklar gösterir. Kişilerin davranışlarını etkileyen ve onları yönlendiren zihinsel yapı ya da duyumsal ön düşünce olarak ele alınır. Kişilerin var olanla yetinme durumlarını etkileyen, ideolojilerine yön veren değerlerin tümü olarak ele alınır. İnsan doğası gereği içerisinde bulunduğu toplumda, yaşadığı ortamda karşılaştığı tüm durum ve olaylarla sürekli etkileşim halindedir (Temel, 2019). Duygu, inanç ve davranışların tümünün birlikte incelenmesi tutum kavramı hakkında bize sonuç verir. Toplumda yer edinen, belirli olay, durum, kişi ve nesnelere karşı belirli kalıplar içerisinde kazanılmış yönelim ve eğilimler olarak tanımlanabilir. Sosyal-toplumsal hayat, bireyleri önceden belirlenmiş kaidelere göre hareket ederek tutum ve davranışlar sergilemelerine mecbur bırakır. Aksi takdirde insanın var oluşuna, doğasına aykırı durumlar ortaya çıkar (Temel, 2019). Tutum gözlemlenebilir bir şey değildir. Fakat tutumun ortaya çıkardığı durumlar, davranışlar gözlemlenerek değerlendirilebilir (Gökdağ, 2018). Tekrar ve yaşantı sonucu düzenli kazanılan, birbirine benzeyen durum ve olaylara karşı verilen tepkileri etkileyen, durumlara karşı hazır bulunuşluk halidir (Adıgüzel, 2020).

Tutum kavramına ait birçok tanım bulunmaktadır. Tutum kavramı zihinsel olarak eylemlerimizi meydana getiren duyuşsal bir ön görü, zihinsel anlamda düşüncelerimizi oluşmasında ve fikirlerimizin meydana gelmesinde etkili olan değerler bütünüdür. Yapılan bazı araştırmalarda bilişsel ve duyuşsal olarak ele alınırken bazı araştırmalarda yalnızca duyuşsal olarak ele alınmaktadır. Fakat buna rağmen araştırmacılar duygula, düşünceler ve eylemlerin birbiriyle olan bağlantılarının araştırılmasında aynı fikirlere sahiptirler (Karcı, 2021).

Tutum kavramının temelini değerlendirme, nesne ve eğilimler oluşturmaktadır. Bu üç kavram kişilerin belirli durum, olay ya da nesneyi bir dereceye kadar olumlu ya da olumsuz şekilde anlamlandırmasını sağlamaktadır. Yani tutum açıktan veya gizli olarak kişiyi karşılaştığı olay, durum, nesnelere karşı tüm değerlendirmelerini içermektedir. Dolayısıyla kişide bulunan inanç değerleri, istek ve arzuları, düşünceleri, niyeti, duygularını ve dışarıya yansıttığı davranışları anlamlandırma ve değerlendirme taraflarını içinde barındırır. Tutum bireyin zihnindedir ve karşılaşılan durumlar, olaylar ve nesnelere karşı kendisini gizli veya açık davranışlarla göstermektedir (Taştan, 2020).

Tutumların temelde üç ögesi olduğu düşünülmektedir. Bunlar bilişsel öge, duyuşsal öge ve davranışsal ögedir. Bu üç öge arasında iç tutarlılık ve devamlı bir ilişki olduğuna inanılmaktadır. Bu düşünceye göre kişi karşılaştığı durum, olay, nesne karşısında kendisinde bulunan bilgilere bakarak olumlu bir tepki vermesi gerektiği ortaya çıkıyorsa bilişsel öge, karşılaştığı durum, olay, nesneye karşı hissettikleri duyuşsal öge, son olarak tüm bunları fiziksel olarak beden diliyle dışarıya yansıtması ise davranışsal öge olarak değerlendirilir (Adıgüzel, 2020).

Tutum, toplumsal hayata, insanda bulunan birçok özelliği içerisinde barındırır da kişinin davranışlarını ve hislerini beden dili ile birleştirerek ifade ettiği davranışlardan oluşur. Tutum kavramının birden fazla farklı tanımları bulunmaktadır. Tutum, insanın sürekli etkileşim halinde olduğu ortamda bulunan nesne, durum, olay karşısında tutarlı davranışlar sergilemek için kalıcı olarak elde edilen yatkınlıklar olarak tanımlanmaktadır (Temel, 2019).

Örneğin birey fiziksel bir nesne, karşılaştığı olay, durum karşısında algıladığı olay, duruma karşı kişinin verdiği anlamlı ya da anlamsız, davranış ve ilkelere tutum denilmektedir. Tutum kavramı sosyal davranışlarla doğrudan ilişkilidir. İnsan davranışları üzerinde önemli bir etkisi bulunduğu düşünülmektedir (Temel, 2019).

Tüm bu tanımlar değerlendirildiğinde tutum kişinin yaşadığı toplumda, sosyal hayatında şekillenen tekrar ve yaşantılar sonucunda kişinin karşılaştığı olay durum ve nesne karşısında vereceği tepkilerin kazanılması, kazanılan tepkilerle birbirine benzeyen olay, durum ve nesne karşısında hazır olma, bu hazır bulunuşluk hali ile fiziksel olarak duyguların beden dili ile davranışa dönüştürülmesi halidir diyebiliriz.

Temel 2020'deki araştırmasında tutumun özelliklerinden şu şekilde bahsetmiştir.

Tutum kavramının özelliklerine bakacak olursak;

- Genetik yatkınlık ön plandadır.
- Doğrudan gösterilen tepkiler değil üstü kapalı tepkilerden oluşmaktadır ve gözlemlenebilir olmasına karşı anlamlı çıkarım yapmak çok zordur.
- Olağan ve normal karşılanmayacak tepkilere karşı normal kabul edilen tepkiler düşünüldüğünde öngörülebilir davranışları anlamlandırmamıza yardımcı olabilir.
- Tekrar ve yaşantı sonucu öğrenilen kazanımların karşılığında ön uyarımla birlikte davranışlar şekillenebilir.
- Tutum karşılaşılan durum karşısında bireyde bir şeylerin doğru gitmediğini düşünmesine, bunun sonucu olarak da kişinin doğru olana ve üretkenliğe yönelmesini sağlar.
- Pasif bir oluşum değil bireylerin davranışlarını doğrudan etkileyen dinamik ve aktif bir oluşumdur.
- Kişilerin yaşadığı sosyal hayatta tutumlar, kişilerin davranışlarını anlamlandırmada, değerlendirmede ve kendi düşüncelerini savunmaları açısından önemlidir.

2.3.1. Tutumu Oluşturan Öğeler

Tutumlar, karşılıklı olarak birbirinden etkilenen bilişsel, duyuşsal, ve davranışsal olmak üzere 3 öğeden meydana gelmektedir (Karcı, 2021).

2.3.2. Bilişsel öğe

Kişinin düşünme aşamasında zihninde oluşan sınıflama olgusudur. Düşüncelerimizde bulunan bilgilerin kendi aralarında sınıflandırılması anlamına gelmektedir. Düşünme esnasında meydana gelen evrelerle ilgili olup, sistemli bir şekilde çalışmasını sağlamaktadır. Kişinin nesnelere, durumlara veya olaylara karşı

anlayışını etkileyerek, farklı uyarıcılara karşı farklı tepkiler oluşturmaya olanak sağlamaktadır. Birey etrafındaki nesnelerden, olaylardan veya durumlarda topladığı bilgileri önce sınıflandırarak daha sonra birbiriyle ilişkilendirerek eyleme geçmesini sağlamaktadır (Kaya, 2010).

Bilişsel öge etrafında olup bitenlerden edinilen tecrübelerden beslenmektedir. Bireylerde bulunan tutum değerleri ancak kişilerin belirli bir olay, nesne karşısında meydana getirdikleri davranışlar incelenerek elde edilebilmektedir. Tutum ortaya çıkabilmesi için muhakkak bireyin bilinen nesneyle karşılaşması gerekmektedir, aksi halde var olmayan bir nesne karşısında kişinin tutum sergilemesiz olanaksızdır (Karcı, 2021).

2.3.3. Duyuşsal öge

Kişiden kişiye değişiklik gösteren tutum kavramı, sevme veya sevmeme durumunu ortaya koymaktadır. Yani duyuşsal öge olumlu ve olumsuz yanları ortaya koymaktadır. Bir nesne ile karşılaşan birey olumlu tecrübe edinme durumunda nesneye karşı bundan sonra olumlu tutum sergileyecek ya da olası durumda tam tersi durum olarak olumsuz bir deneyim sonucunda olumsuz tutuma sahip olacaktır. Nesne karşısında edinilen bu tutumun değiştirilmesi çok zordur. Bu durum kişinin duygusal reaksiyonu ve değerler sistemi ile ilişki içerisinde (Kaya, 2010). Bilişsel öge ile ilişki içerisinde olan duyuşsal öge kişinin davranışlarına yansıtılarak somutlaştırılmaktadır. Bu durum davranıl öge ile etkileşim içerisinde olduğunu ve davranışsal ögenin, duyuşsal ögenin bir sonucu olarak ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Eğer duyuşsal öge davranışa dönüştürülmezse sadece duyuşsal olarak kalmaktadır. Kişinin duygularını, örneğin korku heyecan gibi hisleri içerisinde barındırmaktadır (Karcı, 2021).

2.3.4. Davranışsal öge

Bireyin bulunduğu ortamda karşılaştığı uyaranlara karşı sergilediği eylemlerdir. Sözel yada harekete bağlı eylemlerden oluşabilmektedir. Karşılaşılan uyarana karşı birey olumlu bir tutuma sahipse olumlu davranmaya daha meğilli olacaktır. Ancak tam tersi durumda birey karşılaştığı nesneye olumsuz davranma eğilimi gösterecektir (Kaya, 2010).

Duygusal eylemler olarak kişinin bulunduğu ortamda karşılaştığı nesneye pozitif veya negatif anlamda geçmişte edindiği tecrübelerle dayanarak edindiği tutuma

karşılık sergilediği sözel yada hareketlilik barındıran davranışlar davranışsal ögenin temelini oluşturmaktadır. Fakat doğrudan edinilen tecrübelerle ilişkili değildir. Bu nedenle kuralcı ve duygusal eylemle karıştırılmamalıdır (Karcı, 2021).

2.3.5. Tutumun Özellikleri

Tutum kavramı içerisinde altı adet özellik barındırmaktadır. Bunlar güç derecesi, karmaşıklık, diğer tutumlar ile ilişki ve merkezilik, öğeler arası tutarlılık, tutumlar arası tutarlılık ve tutumun yapısıdır (Kaya, 2010).

2.3.6. Güç derecesi

Her tutumun bir güç derecesi vardır. Tutumun sahip olduğu öğelerin kendi içerisinde barındırdıkları güç seviyesi tutumun güç derecesini oluşturmaktadır. Güç derecesi birbirinden farklı olabilmektedir. Örneğin eski ve bireyde derin yer edinen tutumların güç derecesi diğer tutumların güç derecelerine göre daha yüksektir (Kaya, 2010).

2.3.7. Karmaşıklık

Tutumun öğeleri güç derecesinde olduğu gibi karmaşıklığı farklılık göstermektedir. Tutumun karmaşıklık derecesi içerisinde barındırdığı öğelerin çeşitliliğine paralel olarak değişmektedir. Tutum ne kadar öğeye sahipse karmaşıklığı o derece yüksektir. Ayrıca daha yalın halde bulunabilmektedir (Durmuş, 2006).

2.3.8. Diğer tutumlar ile ilişki ve merkezilik

Tutumların birbirleriyle arasında bulunan ilişki çeşitlilik göstermektedir. Örneğin bazı tutumlar birbirleri ile kuvvetli ilişkiler içerisinde bulunabilirken bazıları yalın halde olabilmektedirler. Bazı kişilerde belirli bir tutum merkezileşerek kişinin davranışına, düşüncelerine hayata karşı bakış açısına etki etmektedir. Bu durum bireyin ideoloji tutumu adını almaktadır (Karcı, 2021).

2.3.9. Öğeler arası tutarlılık

Tutumun içerisinde barındırdığı öğeler genellikle birbiri ile tutarlı olma eğilimi göstermektedir. Bazı durumlarda nadiren olsa tutarsızlık gözlemlenebilmektedir. Fakat tutumun içerisinde bulunan bir öğe olumlu yönde eğilim gösteriyorsa kuvvetle muhtemel diğer öğeleride olumlu yönde eğilim gösterecektir. Bu durum tam tersi durumda yine aynı şekilde paralellik göstermektedir. Öğeleri arasında tutarlılık

bulunan tutumları değiştirmek, tutarlılık bulunmayan tutumlara göre daha zordur. Ancak tutarlılık bulunmayan tutumlar daha kolay değiştirilebilmektedir. Tutarsızlık bulunan tutumların sonucunda davranışsal ge ortaya hiç ıkmayabilmektedir (Kaya, 2010).

2.3.10. Tutumlar arası tutarlılık

Kişinin kendisinde bulunan bir tutumunun diğer kendisinde bulunan tutumlarıyla arasındaki tutarlılık seviyesini ifade etmektedir. Genel olarak bireylerde bulunan tutumlar arası tutarlılık olumlu yönde eğilim göstermektedir. Ancak bu durum tutumların ortaya çıkmasında gerekli olan bir özellik değildir (Karcı, 2021).

2.3.11. Tutumun yapısı

Her türlü davranış içerisinde tutum özelliğini barındırmamaktadır. Tutum kavramının özelliği sınıflandırılmış düşünceleri içerisinde barındırmasıdır. Tutumları sıradan düşünce yapılarından ayırmak için bazı ölçütler bulunmaktadır (Kaya, 2010).

2.3.12. Spora Yönelik Tutumların Oluşması

Bireyler doğuştan tutum sahibi olarak dünyaya gelmezler. Tutumlar yaşadığımız çevrede tecrübe ettiğimiz olumlu ya da olumsuz durumlarda anlamlandırdığımız hallerde ortaya gizli ya da açık olarak çıkar. Bireyler yaşadıkları çevreyle etkileşim ve iletişim halinde oldukça sürekli değişim, gelişim gösterecek ve buna bağlı olarak birbirinden farklı tutumlar oluşturacaklardır (Diker, 2021). Çocukların kötü alışkanlıklardan uzak tutulması ve daha sosyal bir çevrede sosyal olarak yetişmesi için ailelerinin spora yönelik olumlu tutum sergilemesi çok önemlidir (Karcı, 2021). Spora karşı kişilerin tutumu da yaşadığı çevresinde bulunan etkileşim halinde olduğu olumlu veya olumsuz tecrübeler ailesi, arkadaşları, birine karşı duyulan ilgi, sosyalleşme ya da sadece sporu sporu için yapmak tarzında nedenler ortaya çıkarır. Bireylerde bulunan tutumları anlamlandırmak, onların spora karşı olumlu tutum kazanmalarına yardımcı olmak açısından büyük önem arz etmektedir. Olumlu tutum kazandırarak birden fazla kişinin seyirci ya da izleyici bununla beraber hem seyirci hem izleyici olarak spora kazandırılması sağlanabilir (Taştan, 2020). Spora karşı oluşturulan tutumların olumlu yönde olması, bedensel ve ruhsal sağlığın, hayatı süresince ilerlemelerinin pozitif yönlü olmasına yardımcı olan faktörler, spora ayrılan vakit ve ilgiyle doğru orantılıdır (Diker, 2021). Spora yönelik

tutumların oluşmasında birbirinden farklı faktörlerin etkisi bulunmaktadır. Bu faktörlerden bazıları kısaca belirtilmiştir.

2.3.13. Cinsiyet Faktörü

Cinsiyet faktörü literatürde yapılan araştırmalarda spora yönelik tutumları etkileyen faktörler arasında gösterilmektedir. Nitekim erkek bireylerin spora yönelik tutumlarının kadın bireylere göre daha fazla olduğu literatürde yapılan araştırmalarla belirlenmiştir (Subaşı, 2021, Kılıç ve ark., 2018, Hekim ve Tokgöz, 2017). Öte yandan literatürde hem kadın bireylerin hem de erkek bireylerin spora yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu araştırmalarda ortaya koyulmuştur. Bunun sebebi yapılan araştırma da ele alınan bireylerde hem kadın hem de erkek bireylerin spora yönelik düşüncelerinin aynı yönde olduğu görülmüştür. Bu durumun hem kadın hem de erkek bireylerin spora yönelik tutumlarının yüksek olmasına yardımcı olduğu belirtilmiştir (Subaşı, 2021, Gürel-Göksel ve diğerleri, 2017). Toplum içerisinde bulunan erkek bireylerin kadın bireylere göre spora daha yatkın ve uygun görülmeside kadın bireylerin spora yönelimlerinde olumsuz yönde etkilenmelere yol açabilmektedir.

2.3.14. Spor Yapma Alışkanlığı Faktörü

Düzenli sportif faaliyetlere katılan, sporu hayatının bir parçası haline getirmiş ve bu durumu alışkanlık haline getiren bireylerin spora yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu belirtilmektedir. Sıklığı ise yine spora yönelik tutumlar üzerinde değişkenlik yaratabilen bir kavram olarak ele alınmaktadır. Düzenli sportif faaliyetlerde bulunmayan normal yaşantılı bireylerde, olağan hayat akışlarına düzenli sportif faaliyetleri dâhil etmeleri durumunda, ilerleyen zamanlarda, kişilerin spora yönelik tutumlarında yine olumlu yönde artış gözlemlenmiştir (Subaşı, 2021).

2.3.15. Sosyo - Ekonomik Durum Faktörü

Bireylerin gelir düzeylerindeki değişkenlikler, kişilerin spora yönelik tutumları üzerinde önemli etkilere sahiptir. Bunun sebebi olarak, bazı sportif faaliyetlere katılım için gerekli olan maddi bir karşılığın bulunması gösterilebilir. Örneğin bazı branşların spor ürünlerinin temin edilmesi için belirli bir gelir düzeyine sahip olunması gerekmektedir. Bu durumun bireylerin spora yönelik tutumları üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturduğu görülmektedir (Subaşı, 2021).

2.3.16. Genetik Faktörler

Spora karşı tutumlarımız genetik faktörlerden etkilenebilir. Bu sporu genetik olarak olumlu karşıladığımız anlamına gelmiyor olsa da bazı genetik kodlamalar sayesinde bazı tutumları geliştirmeye daha fazla yatkınlık gösterebiliriz. Buna kanıt olarak Taştan 2020 yılında yaptığı araştırmada Walner ve arkadaşlarının 1990 yılında yaptığı bir araştırmadan bahsetmektedir. Birbirlerinden farklı çevrede büyüyen özdeş ikizler, çeşitli konularda farklılık gösterebilir de bazı durumlara karşı tutumlarının aynı olduğu görülmüştür. Buna bakılarak genlerin sahip olduğumuz tutumlar üzerinde etkisi olduğu kabul edilmiştir. Buna ek olarak çocuklar dünyaya geldiklerinde rol model aldıkları ebeveynlerinin davranışlarını gözlemleme ve taklit etme eğilimi gösterirler. Bu duruma bağlı olarak ailede bulunan ebeveynlerin spora karşı olumlu veya olumsuz tutumlarının bulunması çocuğun spora karşı olumlu veya olumsuz tutumlara sahip olmasına yardımcı olacaktır. Örneğin bir çocuk evde annesinin her sabah plates yaptığını gözlemlerse muhtemelen annesinin davranışlarını taklit etmeye çalışacaktır (Taştan, 2020, Walner, 1990)

Sporun içinde bulunmak spora karşı benimsediğimiz tutumların değişmesi konusunda bize yardımcı olabilir. Çevremizdeki kişileri spora yönelik etkinliklere katılmaya davet etmek birlikte yapılan sosyal sportif faaliyetlere daha fazla kişinin katılmasını sağlamak spora karşı tutumlarının değişmesine yardımcı olacak, daha fazla bireyin spora karşı olumlu tutum sergilemesine olanak sağlayacaktır (Taştan, 2020).

3. MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırmada ölçeklerin uygulanabilmesi ve verilerin toplanabilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan 31/12/2021 tarih ve 2021/975 sayılı kararı ile onay alınmıştır (Ek 1). Ayrıca, araştırma örneklemini oluşturan bireylerde çalışmayı yürütebilmek için Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan araştırma izni alınmıştır (Ek 2).

3.1. Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumlarının incelenmesidir.

3.2. Araştırmanın Problem Durumu

Bu araştırmanın ana problem sorusu ve çeşitli değişkenlere bağlı olarak değerlendirmeye çalışılacak olan alt problemler aşağıda verilmiştir.

Problem sorusu: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?

Birinci alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır ?

İkinci alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır ?

Üçüncü alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında medeni hal değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır ?

Dördüncü alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır ?

Beşinci alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları

arasında çalışma süresi (gençlik ve spor bakanlığına bağlı olarak) değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır ?

Altıncı alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

Yedinci alt problem cümlesi: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında spor yapma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın hipotezleri, araştırmanın problem cümlelerine, uygulanacak olan spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum ölçeği maddeleri dikkate alınarak belirlenmiş ve aşağıda belirtilmiştir.

H1: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında kadın ve erkek değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında evli ve bekar değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında çalışma süresi (gençlik ve spor bakanlığına bağlı olarak) değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H7: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

H8: Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında düzenli ve düzensiz spor yapma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

3.4. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, mevcut durumu tespit etmeyi amaçladığı için nicel araştırma yöntemi kapsamında betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 1999).

3.5. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bireyler oluşturmakta olup, örnekleme ise 5 farklı il’de (Samsun, Ordu, Giresun, Sinop, Mersin) görev yapan personel arasından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 344 kamu personeli oluşturmaktadır.

3.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma, araştırmaya veri toplanabilmesi amacıyla spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların isimlerinin ve hangi birimde görev aldıklarının hangi şehirde bulunduklarının belirtilmemesi ile sınırlıdır.

3.7. Sayıtlar

Araştırmaya katılan spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların bu araştırmada kullanılan spor etkinliklerine yönelim ölçeği ve spora yönelik tutum ölçeğinde yer alan soruları doğru, içten ve samimi olarak yanıtladıkları, araştırmada kullanılacak olan veri toplama araçlarının gerçeklik ve güvenilirlik durumlarının araştırmanın problemlerine uygun olduğu ve araştırmada kullanılacak olan ölçeklerin spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlara bağlı çalışanların spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeylerini yansıtabilecek düzeyde olduğu kabul edilmiştir.

3.8. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuş 7 sorudan oluşan kişisel bilgi formu (Ek 3) ile Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği (Ek 4) ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği (Ek 5) uygulanmıştır.

3.8.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda, araştırmaya katılan bireyin cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi, kurumda çalışma süresi ve düzenli spor yapma yapmadığı durumunu içeren sorular yer almaktadır.

3.8.2. Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği

Spor etkinliklerine yönelim ölçeği, Pons ve arkadaşları tarafından 2006 yılında geliştirilen ve Çevik, Şimşek, Mercanoğlu ve Bayram tarafından 2018 yılında Türkçeye uyarlanmış ve geçerlik güvenirlik çalışma sonuçları ortaya koyulmuştur. Bu boyutlar spor yöneticileri, organizatörleri ve bu alanda çalışan diğer personelleri spor etkinliklerine yönelim konusunda bölümlendirme fırsatı sağlamaktadır (Çevik ve ark., 2018, Pons ve ark.,2006)

Ölçme aracı sosyalleşme arayışı, duygu arayışı ve bilgi arama olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar sırasıyla sosyalleşme (3), duygu arama (5), bilgi arama (5) olmak üzere Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeğinde yer alan 12 maddenin derecelendirilmesi beşli likert formunda; (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum (3) Biraz Katılıyorum (4) Katılıyorum (5) Kesinlikle Katılıyorum biçiminde düzenlenmiştir. Puanın yüksek olması spor etkinliklerine katılım düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 60'dır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği spora etkinliklerine yönelim düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.8.3. Spora Yönelik Tutum Ölçeği

Güvenilirlik ve geçerlik çalışması 2014 tarihinde Halil Evren ŞENTÜRK tarafından yapılmış olan spora yönelik tutum ölçeği, Sporla yaşama (physical fitness) (1,3,5,6,17,22), Spora ilgi duyma (believing in the benefits of physical activity) (4, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 23, 24, 25), Aktif spor yapma (athletic lifestyle) (2, 10, 11, 16, 20, 21) alt boyutlarından oluşan 32 maddelik bir ölçektir.

Ölçek beşli likert formunda; 1 asla katılmıyorum, 2 katılmıyorum, 3 kararsızım, 4 katılıyorum, 5 tamamen katılıyorum biçiminde düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan 125'tir. Puanın yüksek olması, spora yönelik tutumun yüksek olduğunu ifade etmektedir (Şentürk, 2014).

3.9. İstatistiksel Analiz

Araştırmada, katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçek ve Spora Yönelik Tutum Ölçek maddelerine verdiği cevapların iç tutarlılığını kontrol etmek amacı ile güvenirlik katsayıları (cronbach alpha) hesaplanmıştır (Tablo 3.1).

Tablo 3.1. Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevaplara ait iç tutarlılık katsayıları

Ölçek ve alt boyutları	İç Tutarlılık Katsayısı	Değerlendirme
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	0,914	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Sosyalleşme</i>	0,812	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Duygu arama</i>	0,944	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Bilgi arama</i>	0,819	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	0,944	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Spora ilgi duyma</i>	0,919	Yüksek Düzeyde Güvenilir
<i>Sporla yaşama</i>	0,776	Orta Düzeyde Güvenilir
<i>Aktif spor yapma</i>	0,798	Orta Düzeyde Güvenilir

Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde ilk olarak normallik varsayımı Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi ile incelenmiştir ($P>0,05$). Çalışmada, ölçek toplam puanların ve alt boyut toplam puanlarının cinsiyet, medeni durum, düzenli spor yapma durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği Student testi ile, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi ve kurumda çalışma süresi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA) ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçek ve Spora Yönelik Tutum Ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Araştırma bulgularının, ortalama ve standart sapma değeri gösterilmiş olup, sonuçlar $p<0,05$ önem seviyesinde anlamlı kabul edilmiştir. Tüm istatistiksel hesaplamalar SPSS 22.0 V istatistik paket programda yapılmıştır.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde verilerin analiz sonuçlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4.1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Cinsiyet	N	%	Medeni Durum	N	%
Kadın	94	27,3	Evli	242	70,3
Erkek	250	72,7	Bekar	102	29,7
Toplam	344	100,0	Toplam	344	100,0

Yaş (yıl)	N	%	Eğitim Durumu	N	%
18-25	33	9,6	Lise	156	45,3
26-35	95	27,6	Ön Lisans	44	12,8
36-45	147	42,7	Lisans	119	34,6
46 ve üzeri	69	20,1	Lisansüstü	25	7,3
Toplam	344	100,0	Toplam	344	100,0

Gelir Düzeyi	N	%	Çalışma Süresi	N	%
Düşük(Gelir<Gider)	102	29,7	0-5 yıl	96	27,9
Orta (Gelir=Gider)	228	66,3	6-10 yıl	78	22,7
Yüksek (Gelir>Gider)	14	4,1	11 yıl ve üzeri	170	49,4
Toplam	344	100,0	Toplam	344	100,0

Düzenli Durumu	Spor Yapma	N	%
Evet		101	29,4
Hayır		243	70,6
Toplam		344	100,0

Araştırmaya gönüllü olarak katılan bireylerin % 27,3'ü kadın, % 70,3'ü evli, % 42,7'si 36-45 yaş aralığında, % 34,6'sı lisans mezunu, % 66,3' ü orta gelir düzeyine sahip, % 49,4'ü kurumda 11 yıl veya daha üzeri çalışmakta ve % 70,6'sı düzenli olarak spor yapmadığı belirlenmiştir (Tablo 4.1)

Aşağıda gösterilen tabloda yapılan araştırmada kadın ve erkek katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları (sosyalleşme hariç) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($P<0,05$). Çalışmada, erkek katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanlarının

kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyalleşme alt boyutunda ise kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık belirlenememiştir (P=0,237; Tablo 4.2.).

Tablo 4.2. Cinsiyete Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	Kadın	94	37,82	8,17	<0,001
	Erkek	250	41,93	8,49	
<i>Sosyalleşme</i>	Kadın	94	10,32	2,22	0,237
	Erkek	250	10,66	2,40	
<i>Duygu arama</i>	Kadın	94	17,17	4,18	0,028
	Erkek	250	18,26	4,05	
<i>Bilgi arama</i>	Kadın	94	10,33	3,25	<0,001
	Erkek	250	13,01	3,59	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	Kadın	94	88,04	16,38	0,001
	Erkek	250	94,82	16,55	
<i>Spora ilgi duyma</i>	Kadın	94	47,21	8,66	<0,001
	Erkek	250	51,28	8,80	
<i>Sporla yaşama</i>	Kadın	94	21,16	4,24	0,012
	Erkek	250	22,44	4,19	
<i>Aktif spor yapma</i>	Kadın	94	19,67	4,39	0,010
	Erkek	250	21,10	4,60	

Tablo 4.3. Medeni Duruma Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Medeni Durum	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	Evli	242	40,76	8,18	0,871
	Bekar	102	40,92	9,52	
<i>Sosyalleşme</i>	Evli	242	10,63	2,14	0,436
	Bekar	102	10,41	2,79	
<i>Duygu arama</i>	Evli	242	17,97	3,99	0,951
	Bekar	102	17,94	4,40	
<i>Bilgi arama</i>	Evli	242	12,16	3,66	0,346
	Bekar	102	12,57	3,79	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	Evli	242	92,19	16,60	0,184
	Bekar	102	94,81	17,04	
<i>Spora ilgi duyma</i>	Evli	242	49,90	8,95	0,393
	Bekar	102	50,80	8,92	
<i>Sporla yaşama</i>	Evli	242	21,91	4,18	0,222
	Bekar	102	22,52	4,36	
<i>Aktif spor yapma</i>	Evli	242	20,38	4,49	0,039
	Bekar	102	21,49	4,72	

Araştırmada bekar ve evli katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları (aktif spor yapma hariç) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Aktif spor yapma alt boyutunda ise bekar katılımcıların evli olanlara göre aktif spor yapmaya karşı tutumlarının daha yüksek belirlenmiştir ($P=0,039$; Tablo 4.3).

Tablo 4.4. Yaş Dağılımına Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Yaş Dağılımı	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	18-25 yıl	33	40,94	9,09	0,214
	26-35 yıl	95	40,38	8,61	
	36-45 yıl	147	41,79	8,99	
	46 yıl ve üzeri	69	39,23	7,22	
<i>Sosyalleşme</i>	18-25 yıl	33	10,30	2,81	0,295
	26-35 yıl	95	10,67	2,28	
	36-45 yıl	147	10,75	2,38	
	46 yıl ve üzeri	69	10,14	2,12	
<i>Duygu arama</i>	18-25 yıl	33	17,45	4,46	0,198
	26-35 yıl	95	18,05	4,07	
	36-45 yıl	147	18,39	4,27	
	46 yıl ve üzeri	69	17,17	3,56	
<i>Bilgi arama</i>	18-25 yıl	33	13,18	3,45	0,075
	26-35 yıl	95	11,65	3,61	
	36-45 yıl	147	12,65	3,77	
	46 yıl ve üzeri	69	11,91	3,65	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	18-25 yıl	33	95,06	18,24	0,239
	26-35 yıl	95	91,88	16,44	
	36-45 yıl	147	94,54	16,87	
	46 yıl ve üzeri	69	90,10	16,02	
<i>Spora ilgi duyma</i>	18-25 yıl	33	50,85	9,49	0,223
	26-35 yıl	95	49,14	8,86	
	36-45 yıl	147	51,19	8,74	
	46 yıl ve üzeri	69	49,09	9,11	
<i>Sporla yaşama</i>	18-25 yıl	33	22,91	4,40	0,103
	26-35 yıl	95	21,91	4,22	
	36-45 yıl	147	22,48	4,34	
	46 yıl ve üzeri	69	21,13	3,83	
<i>Aktif spor yapma</i>	18-25 yıl	33	21,30	5,16	0,385
	26-35 yıl	95	20,84	4,33	
	36-45 yıl	147	20,87	4,73	
	46 yıl ve üzeri	69	19,88	4,30	

Araştırmada yaş dağılımına göre katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$, Tablo 4.4).

Tablo 4.5. Eğitim Durumuna Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Eğitim Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	Lise	156	39,45 b	7,73	<0,001
	Ön Lisans	44	39,55 b	10,33	
	Lisans	119	41,72 b	8,01	
	Lisansüstü	25	47,12 a	10,07	
<i>Sosyalleşme</i>	Lise	156	10,12 b	2,22	<0,001
	Ön Lisans	44	10,43 b	2,71	
	Lisans	119	10,88 b	2,18	
	Lisansüstü	25	12,08 a	2,52	
<i>Duygu arama</i>	Lise	156	17,26 b	3,71	<0,001
	Ön Lisans	44	17,27 b	4,81	
	Lisans	119	18,55 b	3,93	
	Lisansüstü	25	20,76 a	4,59	
<i>Bilgi arama</i>	Lise	156	12,07 b	3,45	0,037
	Ön Lisans	44	11,84 b	4,07	
	Lisans	119	12,29 b	3,66	
	Lisansüstü	25	14,28 a	4,29	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	Lise	156	89,59 b	17,48	0,003
	Ön Lisans	44	97,27 ab	12,92	
	Lisans	119	94,41 ab	15,34	
	Lisansüstü	25	99,56 a	20,49	
<i>Spora ilgi duyma</i>	Lise	156	48,31 b	9,34	0,002
	Ön Lisans	44	52,48 ab	7,10	
	Lisans	119	50,96 ab	8,18	
	Lisansüstü	25	53,96 a	10,44	
<i>Sporla yaşama</i>	Lise	156	21,42 b	4,40	0,041
	Ön Lisans	44	22,93 ab	3,36	
	Lisans	119	22,40 ab	4,06	
	Lisansüstü	25	23,28 a	4,86	
<i>Aktif spor yapma</i>	Lise	156	19,86 b	4,65	0,007
	Ön Lisans	44	21,86 ab	3,84	
	Lisans	119	21,05 ab	4,26	
	Lisansüstü	25	22,32 a	5,86	

Araştırmada eğitim durumu değişkenine göre katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam

puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($P<0,05$, Tablo 4.5). Araştırmada eğitim durumu lisansüstü olan bireylerin spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyi en yüksek, lise mezunu olanların ise en düşük bulunmuştur.

Tablo 4.6. Gelir Duruma Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Gelir Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	40,49 b	7,80	0,004
	Orta (Gelir=Gider)	228	40,49 b	8,60	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	48,21 a	10,96	
<i>Sosyalleşme</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	10,41	2,19	0,185
	Orta (Gelir=Gider)	228	10,57	2,39	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	11,64	2,62	
<i>Duygu arama</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	17,81	3,98	0,083
	Orta (Gelir=Gider)	228	17,88	4,08	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	20,36	5,03	
<i>Bilgi arama</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	12,26 b	3,40	<0,001
	Orta (Gelir=Gider)	228	12,04 b	3,68	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	16,21 a	4,08	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	92,78	17,76	0,283
	Orta (Gelir=Gider)	228	92,62	15,43	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	99,93	27,27	
<i>Spora ilgi duyma</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	50,05	9,37	0,413
	Orta (Gelir=Gider)	228	50,03	8,26	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	53,29	14,94	
<i>Sporla yaşama</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	22,10	4,37	0,552
	Orta (Gelir=Gider)	228	22,01	4,01	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	23,29	6,46	
<i>Aktif spor yapma</i>	Düşük (Gelir<Gider)	102	20,64	4,83	0,086
	Orta (Gelir=Gider)	228	20,57	4,32	
	Yüksek (Gelir>Gider)	14	23,36	6,28	

Araştırmada gelir düzeylerine göre katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ölçek toplam puanları ve bilgi arama alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilirken, sosyalleşme ve duygu arama alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($P>0,05$). Ayrıca, gelir düzeylerine göre katılımcıların Spora Yönelik Tutum ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada gelir düzeyinin yüksek olduğunu beyan eden katılımcıların spor etkinliklerine

yönelim ve bilgi arama toplam puanları düşük ve orta gelirli olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.6).

Tablo 4.7. Çalışma Süresine Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Çalışma süresi	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	0-5 yıl	96	41,51	7,97	0,259
	6-10 yıl	78	39,45	9,12	
	11 yıl ve üzeri	170	41,03	8,66	
<i>Sosyalleşme</i>	0-5 yıl	96	10,82	2,39	0,419
	6-10 yıl	78	10,38	2,29	
	11 yıl ve üzeri	170	10,50	2,36	
<i>Duygu arama</i>	0-5 yıl	96	18,33	4,01	0,356
	6-10 yıl	78	17,44	4,12	
	11 yıl ve üzeri	170	17,99	4,16	
<i>Bilgi arama</i>	0-5 yıl	96	12,35	3,52	0,195
	6-10 yıl	78	11,63	3,90	
	11 yıl ve üzeri	170	12,54	3,69	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	0-5 yıl	96	95,26 a	15,67	0,036
	6-10 yıl	78	88,90 b	17,95	
	11 yıl ve üzeri	170	93,54 ab	16,55	
<i>Spora ilgi duyma</i>	0-5 yıl	96	50,98 a	8,06	0,023
	6-10 yıl	78	47,73 b	9,54	
	11 yıl ve üzeri	170	50,83 a	8,98	
<i>Sporla yaşama</i>	0-5 yıl	96	22,74	3,88	0,096
	6-10 yıl	78	21,35	4,61	
	11 yıl ve üzeri	170	22,06	4,22	
<i>Aktif spor yapma</i>	0-5 yıl	96	21,54 a	4,64	0,046
	6-10 yıl	78	19,82 b	4,65	
	11 yıl ve üzeri	170	20,64 ab	4,46	

Araştırmada kurumda çalışma süresine göre katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($P>0,05$). Diğer taraftan, çalışma süresine göre katılımcıların Spora Yönelik Tutum ölçek toplam puanları ile spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyut toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($P<0,05$). Araştırmada çalışma süresi 6-10 yıl olan katılımcıların spor etkinliklerine yönelim toplam puanları ile spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyut toplam puanlarının diğer katılımcılara göre daha düşük olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.7).

Tablo 4.8. Spor Yapıp Yapmama Durumuna Göre Bireylerin Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Düzenli Spor Yapma Durumu	n	Ortalama	SS	P-değeri
<i>Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği</i>	Evet	101	43,74	9,55	<0,001
	Hayır	243	39,58	7,86	
<i>Sosyalleşme</i>	Evet	101	11,06	2,71	0,012
	Hayır	243	10,36	2,15	
<i>Duygu arama</i>	Evet	101	18,79	4,61	0,016
	Hayır	243	17,62	3,84	
<i>Bilgi arama</i>	Evet	101	13,89	3,55	<0,001
	Hayır	243	11,61	3,55	
<i>Spora Yönelik Tutum Ölçeği</i>	Evet	101	101,68	13,67	<0,001
	Hayır	243	89,34	16,61	
<i>Spora ilgi duyma</i>	Evet	101	54,25	7,10	<0,001
	Hayır	243	48,47	9,09	
<i>Sporla yaşama</i>	Evet	101	24,23	3,58	<0,001
	Hayır	243	21,20	4,17	
<i>Aktif spor yapma</i>	Evet	101	23,21	4,01	<0,001
	Hayır	243	19,67	4,41	

Araştırmada düzenli spor yapan ve yapmayan katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları (aktif spor yapma hariç) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($P<0,05$). Düzenli spor yaptığını beyan eden katılımcıların düzenli spor yapmayanlara göre Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.8).

Tablo 4.9. Katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum Düzeyi Arası İlişki

Ölçekler ve Alt Boyutlar	SYT	SİD	SY	ASY
SEY	r-değeri	0,609	0,590	0,567
	p-değeri	<0,001	<0,001	<0,001
S	r-değeri	0,448	0,436	0,440
	p-değeri	<0,001	<0,001	<0,001
DA	r-değeri	0,461	0,450	0,431
	p-değeri	<0,001	<0,001	<0,001
BA	r-değeri	0,617	0,592	0,558
	p-değeri	<0,001	<0,001	<0,001

SEY: Spor Etkinliklerine Yönelim, S: Sosyalleşme, DA: Duygu Arama, BA: Bilgi Arama, SYT: Spora Yönelik Tutum, SİD: Spora İlgi Duyma, SY: Sporla Yaşama, ASY: Aktif Spor Yapma

Araştırmada, katılımcıların Spor Etkinliklerine Yönelim ve Spora Yönelik Tutum ölçek toplam puanları ve alt boyut toplam puanları arasında %40,8 ile %61,7

arasında pozitif anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($P<0,05$; Tablo 4.9). Dolayısı ile bireylerin spora yönelik tutum düzeyindeki artış, spor etkinliklerine yönelimi arttıracaktır. Ayrıca spor etkinliklerine yönelim düzeyi arttığı zaman spora yönelik tutum düzeyi olumlu yönde etkilenecektir.

5. TARTIŞMA

Literatüre bakıldığında spora yönelik tutum düzeylerini inceleyen birçok araştırmanın (Yüksel, 2019; Karcı, 2021; Subaşı, 2021; Diker, 2021; Yıldırım ve ark., 2006; Yıldız ve ark., 2017; Başkonuş, 2020; Temel, 2019; Gökdağ, 2018; Rofner, 2009; Oldenboom, 2005; Demir, 2020; Özsarı ve Çetin, 2022; Turhan ve ark., 2021) yürütüldüğü gözlemlenmektedir. Ancak spor etkinliklerine yönelim düzeylerinin ortaya koyan çalışmalar yok denecek kadar azdır.

Chalip ve arkadaşları, 2017 yılında yaptıkları araştırmada spor etkinliklerinin günümüze kadar çoğunluğunun elit sporun potansiyel ve ilham verici yönüne odaklandığını belirtmektedir. Bu tür etkinliklerin, seçkin sportif faaliyetlerin potansiyel olarak olumsuz yönlerinin belirlenmesi ve bu olumsuzlukları önleyebilecek araçların ortaya konulabilmesi için daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir (Chalip ve ark., 2017).

Taks ve arkadaşları, 2013 yılında yaptıkları bir araştırmada spor organizasyonları, etkinlik organizatörleri ve spor dışındaki paydaşlar arasında gerekli ittifakların doğru şekilde oluşturulması durumunda, bu durumun spora katılımı arttırmak için kullanılabileceğini savunmuşlardır (Taks ve ark., 2013)

Yüksel 2019 yılında yaptığı bir araştırmada toplumda buluna en küçük yapı taşı olan ailenin spora karşı tutumlarının çocuklarının spora yönelmesi ve spora yönelik tutumları üzerinde büyük etkisi olduğunu belirlemiştir. Sportif anlamda daha aktif bireyler çocuklarını düzenli olarak spor yapmaya yönlendirmektedirler (Yüksel, 2019).

Yapılan araştırmada spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bireylerin cinsiyet değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumları arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık (Sosyalleşme alt boyutu hariç) olduğu tespit edilmiştir. Erkek bireyler kadın bireylere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürde bu sonucu destekler nitelikte araştırmalar bulunurken (Karcı, 2021, Subaşı, 2021, Diker, 2021, Yıldırım ve ark., 2006), karşıt sonuçlara ulaşan çalışmalarda (Temel, 2019, Turan, 2021, Başkonuş, 2021) bulunmaktadır. Karcı'nın 2021 yılında yaptığı araştırmaya göre cinsiyet faktörü gönüllü fiziksel aktivitelere katılma, aktif spor yapma ve spor yönelik tutum üzerinde etkili görülmüştür. Erkek bireylerin kadın

bireylere göre spora yönelik tutumları ve fiziksel aktiviteye yönelim düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yapılan bazı araştırmalar da bu sonucu destekler nitelikte bir sonuç ortaya koymuştur (Subaşı, 2021, Diker, 2021, Yıldırım ve ark., 2006, Yıldız ve ark., 2017). Özsarı ve Çetin, 2022 yılında sağlık sektörü üzerinde yaptığı bir araştırmada cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum üzerinde yalnızca aktif spor yapma alt boyutunda anlamlı bir farklılık oluşturduğunu fakat diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık olmasa bile erkek bireylerin kadın bireylere göre aldıkları toplam puanların daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir (Özsarı ve Çetin, 2022). Demir 2020 yılında akademisyenler üzerinde yaptığı bir araştırmada cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum düzeyleri alt boyutlarından yalnızca spora ilgi duyma alt boyutunda anlamlı bir farklılık yarattığını, diğer alt boyutlarda ise anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Demir, 2020). Ancak Başkanuş araştırmasında erkeklerin kadınlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu belirtmiş fakat bunun anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır (Başkonuş, 2020). Temel 2019 yılında yaptığı araştırmasında Başkanuş'un sonucunu destekler nitelikte cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır (Temel, 2019). Yine Turhan ve arkadaşları, 2021 yılında yayınladıkları makalede spor yöneticiliği bölümü öğrencilerine yapılan çalışmada cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır (Turhan ve ark., 2021). Varol ve arkadaşları, 2017'de üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada cinsiyet faktöründe spora yönelik tutum arasında anlamlı farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Yavuz ve Yücel'in 2019 yayınlanan makalesinde spor yöneticiliği öğrencilerine yaptığı bir araştırmada cinsiyet ve yaş faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır (Yavuz ve Yücel, 2019). Karademir ve arkadaşları, 2021 yılında öğretmenler üzerine yaptıkları çalışmada cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğunu ve bu farklılığın erkek bireylerin puanlarının yüksek olmasına bağlı ortaya çıktığını savunmaktadır. Duman ve Öktem, öğretmenler üzerinde yaptıkları bir araştırmada Cinsiyet faktörünün spora yönelik tutum ölçeğinde yer alan sporla yaşama alt boyutu hariç diğer alt boyutlarda anlamlı farklılığa rastlamıştır (Duman ve Öktem, 2021). Bu sonuca bakıldığında erkek bireylerin toplumsal bir algı olarak sportif faaliyetlere yönlendirilmesi daha olağan kabul edildiği düşünülebilir ve kadın bireylerin sportif

faaliyetlere gerek izleyici gerekse aktif olarak katılımcı olmasının daha geri planda tutulduğu söylenebilir.

Yine yapılan araştırmada yaş değişkenine bağlı olarak spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Gökdağ 2018 yılında yaptığı araştırmasında karşıt sonucu savunmaktadır (Gökdağ, 2018). Ancak Temel, Diker ve Turan yapılan araştırmayı destekler nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır (Temel, 2019; Diker, 2021; Turan, 2021). Gökdağ 2018 yılında okul yöneticilerine uyguladığı araştırmasında yaş değişkeninin spora yönelik tutum düzeylerini anlamlı derecede etkilediğini belirtmiştir (Gökdağ, 2018). Ancak Temel 2019 yılında yaptığı araştırmasında spora yönelik tutumun yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır (Temel, 2019). Diker 2021 yılında yaptığı araştırmada Temel'i destekler nitelikte yaş değişkeninin spora yönelik tutum üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığını belirtmiştir (Diker, 2021). Özsarı ve Çetin'de, 2022 yılında yayınladıkları makalede yaş faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır (Özsarı ve Çetin, 2022). Yine Demir 2020 yılında yaptığı çalışmada yaş faktörünün spora yönelik tutum üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığını belirtmiştir (Demir, 2020). Duman ve Ötkem yaptıkları araştırmada bu araştırmada bulunan sonuçlara karşıt olarak yaş değişkeninde anlamlı farklılıklara ulaşmıştır. (Duman ve Ötkem, 2021). Turan 2021 yılında yayınlanan makalesinde yaş değişkeninin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır (Turan, 2021). Varol ve arkadaşları, 2017 yılında yaptıkları çalışmada yaş faktöründe anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Varol ve ark., 2017).

Araştırmada medeni durum değişkeni spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Turan makalesinde bu sonucu destek nitelikte bulgulara sahiptir (Turan, 2021). Ancak bekar katılımcıların aktif spor yapma alt boyutunda sahip oldukları toplam puanlar aktif spor yapmaya karşı tutumlarının evli bireylere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Demir ise 2020 yılında yaptığı çalışmada evli katılımcıların bekar katılımcılara göre daha fazla sporla yaşam eğiliminde olduklarını belirtmiştir (Demir, 2020). Karademir ve arkadaşları yaptıkları araştırmada, medeni durum değişkeninde anlamlı farklılığa rastlandığı, bu farklılığın bekar bireylerin lehine olduğunu belirtmektedir. Yaş faktörünün anlamlı bir farklılık yaratmadığını

savunmuştur (Karademir ve ark., 2021). Duman ve Öktem araştırmalarında medeni durum değişkeninde ise diğer çalışmalara benzer şekilde bekar katılımcıların lehine yönde anlamlı farklılıklar olduğunu belirtmiştir (Duman ve Öktem, 2021). Turan araştırmasında medeni durum değişkenleri arasında da spor etkinliklerine yönelim düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir (Turan, 2021). Ancak Demir akademisyenler üzerinde yaptığı araştırmasında spora ilgi duyma alt boyutunda ve sporla yaşam alt boyutlarında medeni duruma ilişkin anlamlı farklılık olduğunu belirtmiş, yalnızca aktif spor yapma alt boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığını sonucuna ulaşmıştır (Demir, 2020). Araştırmada sonuçlar incelendiğinde bekar bireylerin aktif spor yapma alt boyutunda evli bireylere göre aktif spor yapmaya karşı tutumları daha yüksektir. Bu sonuç incelendiğinde bekar bireylerin serbest zaman ve sorumluluk yükünün evli bireylere göre daha az olmasının, aktif spora karşı yönelim ve tutumlarının daha yüksek olmasına neden olduğu söylenebilir.

Araştırmada gelir düzeyleri arasında belirlenen sonuçlara göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ölçeğine ait bilgi arama alt boyutunda anlamlı farklılıklara rastanırken, diğer sosyalleşme ve duygu arama alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı tespit edilmiştir. Turan araştırmasında tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Turan, 2021). Temel 2019 yılındaki araştırmasında Turan'ı destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır (Temel, 2019). Yaptığı araştırmasında gelir düzeyi değişkeninde ise anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiştir (Temel, 2019). Turan, araştırmasında gelir düzeyi değişkeninin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılığa sahip olmadığını belirtmiştir (Turan, 2021).

Yapılan araştırmada eğitim düzeyleri değişkeninin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeylerinde anlamlı farklılıklar oluşturduğu belirlenmiştir. Lise düzeyinde eğitim seviyesine sahip olan katılımcıların en düşük lisansüstü eğitim düzeyine sahip olan katılımcıların ise en yüksek puana sahip olduğu belirlenmiştir. Karcı ve Temel araştırmalarında bu sonucu destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır (Karcı, 2021; Temel, 2019). Fakat Turan 2021 de yaptığı araştırmasında eğitim seviyesinin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ölçeğinde bulunan sosyalleşme alt boyutu hariç diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmiştir (Turan, 2021). Karcı araştırmasında eğitim düzeyleri değişkenleri arasında kadın bireylerin eğitim seviyeleri yükseldikçe çocuklarının

spora yönelik tutumlarının ve fiziksel aktiviteye katılım düzeylerinin olumlu yönde etkilendiği sonucunu ortaya koymuştur (Karcı, 2021). Temel 2019 yılında yaptığı araştırmada, bireylerin eğitim seviyelerinin spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı etkilere sahip olduğunu belirtmiş ve değişkenler arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıktığını, lisans ve lisans üstü eğitim seviyesine sahip bireylerin diğer bireylere göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu tespit etmiştir (Temel, 2019). Turan makalesinde eğitim düzeyi değişkeninin spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ölçeğinde bulunan yalnızca sosyalleşme alt boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, diğer alt boyutlar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde lisansüstü eğitim seviyesine sahip bireylerin en yüksek puana sahip olduğu lise mezunu bireylerinse en düşük puana sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuç incelendiğinde eğitim seviyesindeki farklılıkların bireylerde spora karşı bakış açısını değiştirdiği söylenebilir. Eğitim seviyesi yükseldikçe spora yönelik bakış açısı daha derin ve daha geniş bir perspektife sahip olduğu kabul edilebilir. Bu durumun bireylerin spor etkinliklerine yönelim düzeylerinde ve spora yönelik tutumları üzerinde etkilere sahip olduğu söylenebilir.

Çalışma süresi değişkeni incelendiğinde, spor etkinliklerine yönelim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiş fakat spora yönelik tutum düzeyleri içerisinde bulun spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Turan ve Gökdağ araştırmalarında anlamlı farklılık olmadığını savunmaktadır (Gökdağ, 2018; Turan, 2021). Demir araştırmasında benzer sonuçlar elde ederek çalışma sürelerinin spor yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır (Demir, 2020). Karademir ve arkadaşları yaptıkları araştırmada çalışma süresinin anlamlı bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır (Karademir ve ark., 2021). Araştırmasında Gökdağ çalışma süresinin spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı farklılıklara sebep olduğunu ortaya koymuştur (Gökdağ, 2018). Turan araştırmasında çalışma süreleri değişkeninde de yine anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Turan, 2021). Bu sonuç incelendiğinde çalışma hayatlarının en aktif ve yoğun dönemleri olduğu düşünülen 6-10 yıl arası çalışma süresine sahip bireylerin çalışma hayatlarındaki sorumluluklarının, kariyer hedeflerinin arttığı ve nitekim sosyal hayatlarında yeni aile kurabilecekleri, buna bağlı olarak sosyal

sorumluluklarının da arttığı bir dönem olarak kabul edilebilir. Bu nedenle spora ilgi duyma ve aktif spor yapma durumlarının diğer çalışma sürelerine sahip bireylere göre farklı etkilendiği söylenebilir.

Araştırmada düzenli spor yapan ve yapmayan değişkenine göre bireyler incelendiğinde spor etkinliklerine yönelim düzeylerinde ve spora yönelik tutum düzeylerinde (aktif spor yapma alt boyutu hariç) anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Karcı, Gökdağ, Temel ve Diker araştırmalarında bu sonucu destekler nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır (Karcı, 2021; Gökdağ, 2018; Temel, 2019; Diker, 2021). Subaşı'nın araştırmasında aile içerisinde lisanslı sporcu bulunan bireylerin spora yönelik tutumlarının olmayan bireylere göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Subaşı, 2021). Gökdağ araştırmasında spor yapma durumu değişkeninin de spora yönelik tutum düzeyinde anlamlı farklılıklar oluşturduğunu belirtmiş ve spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylere göre spora yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu belirlemiştir (Gökdağ, 2018). Diker araştırmasında spor yapma durumunun spora yönelik tutum üzerinde spor yapanlar ve yapmayan bireyler arasında anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir (Diker, 2021). Temel araştırmasında spor yapma durumuna göre aktif spor yapan bireylerin diğerlerine göre spora yönelik tutum seviyelerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir (Temel, 2019). Karademir ve arkadaşları spor yapma durumunda araştırmaya katılan bireylerde spor yapan bireylerin spor yapmayanlara göre spora yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır (Karademir ve ark., 2021). Araştırma sonuçları incelendiğinde düzenli olarak sportif faaliyetlerde bulunan bireylerin spor etkinliklerine yönelim düzeylerinin ve spora yönelik tutumlarının diğerlerine göre fazla olmasının sebebi aktif olarak sportif faaliyetlerde bulunan bireylerin spora ve sportif etkinliklere yönelik düşüncelerinin ve tutumlarının daha fazla etkinlenmesi ve kolay değişebilmesi olduğu söylenebilir. Nitekim düzenli sportif faaliyetlerde bulunan bireylerin sportif etkinliklere yönelim düzeylerinin ve spora yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştirilebilmesi aktif olarak bu süreç içerisinde bulunmayan bireylere göre daha kolay olacaktır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen veriler sonucunda spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ise spor etkinliklerine yönelim ve spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık (sosyalleşme alt boyutu hariç) tespit edilmiştir. Fakat yaş değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilemediği için üç numaralı hipotez reddedilmiştir.

Medeni durum değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilemediği için dördüncü hipotezimiz reddedilmiştir.

Elde edilen sonuçlarda gelir değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı farklılık tespit edilemediğinden dolayı beşinci hipotezimizde reddedilmiştir.

Çalışma süresi değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri üzerinde anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Ancak spora yönelik tutum ölçeğinde bulunan Spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyutunda anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Eğitim durumu değişkeni incelendiğinde spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Lisans üstü eğitim seviyesine sahip bireylerin toplam puanları diğer eğitim seviyelerine göre yüksektir. Lise mezunu bireylerin ölçeklerden aldığı toplam puanlar ise en düşüktür.

Düzenli spor yapma ve yapmama değişkenine göre spor etkinliklerine yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutum düzeylerinde anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Düzenli spor yapan bireylerin ölçekten elde ettiği puanlar daha yüksek olurken yapmayan bireylerinki daha düşük seviyededir.

Spora yönelik tutum düzeylerini belirleyen birden fazla araştırmaya ulaşılrken, spor etkinliklerine yönelim düzeylerini inceleyen araştırmalara rastlanmamıştır.

Nitekim spor etkinliklerine yönelim düzeyi yüksekliği bireylerde spora yönelik tutum düzeyini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılabilir. Yine aynı şekilde spor yönelik tutumların olumlu yönde olması spor etkinliklerine yönelim

düzeyini olumlu yönde etkileyecektir. Ortaya çıkan sonuçlar incelendiğinde Spor etkinliklerine yönelim düzeylerini ve spora yönelik tutum düzeylerini olumlu yönde etkilemek için aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- ✓ Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bireylerin sportif branşları daha yakından tanıyabilmeleri ve sporun bireye kazandırdığı olumlu ve pozitif etkilerini daha derinlemesine anlayabilmeleri için çeşitli meslek içi spor, sportif etkinlikler ve faaliyetler konulu seminerlerin düzenlenmesi sağlanabilir.
- ✓ Yine bireylerin yaşadığı toplumda sportif faaliyetlere daha düzenli zaman ayırabilmesi için çalışma saatleri düzenlenebilir.
- ✓ Yüksek gelirli bireylerin aldıkları toplam puanlara bakılarak orta ve düşük gelirli bireylerden daha yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bireylerin spor etkinliklerine katılımcı yada izleyici olarak katılımlarını kolaylaştıracak şekilde alınan maaşlarda bir takım iyileştirmeler yapılabilir.
- ✓ Duygu arama alt boyutunda ve bilgi arama alt boyutunda elde edilen sonuçlara bakılarak kadın bireylerin erkek bireylere göre daha düşük puanlara sahip olduğunu göz önünde bulundurarak kadın bireylere sporun vücudumuzda yarattığı duygu değişimlerine yönelik bilgi paylaşımını sağlayacak seminerler düzenlenebilir. İşyerlerine güncel spor bilgilerini bulunduran panolar yerleştirilebilir.
- ✓ Bekar bireylerin aktif spor yapmaya yönelik tutumlarının evli bireylere göre daha yüksek olduğu sonucuna karşılık evli bireylerin aileleri ile birlikte sportif faaliyetlere katılabileceği ve spor yapma alışkanlığı oluşturabilecekleri etkinlikler düzenlenebilir.
- ✓ Araştırmaya katılan bireylerin eğitim seviyelerinden kaynaklı anlamlı farklılığa karşılık, lise ve ön lisans mezunu bireylere eğitim seviyelerini yükseltebilecekleri fırsatlar sunularak teşvik edilebilir.
- ✓ Çalışma süreleri 6 ile 10 yıl arası olan bireylerin spora olan ilgilerini canlı tutmak ve aktif spor yapma durumlarını yükseltebilmek için çalışılan kurum içerisinde toplu sportif faaliyetler düzenlenebilir. Örneğin kurum olarak en az haftada birkez sportif etkinliklere izleyici olarak katılınabilir.

- ✓ Çalışanların sportif etkinliklere yönelim düzeyleri ve spora yönelik tutumlarını iyileştirme amacıyla bulundukları kurumlar içerisinde yada bahçesinde birden fazla spor aleti bulunduran spor alanları oluşturulabilir.
- ✓ Spor hizmeti veren kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı çalışanların alanlarında uzmanlaşmış kişiler olabilmesi için sportif faaliyetler ile daha fazla ilgili olmaları sağlanabilir. Nitekim bu kurumda görev yapan çalışanların bir çoğu gerek yetenek taramaları gerek çeşitli sınav ve araştırmalarla ülkemize elit sporcu yetiştirmek için çaba sarfetmektedir. Bu ortaya koyulan çabadan maksimum düzeyde verim alınabilmesi için meslek içi gelişim seminerleri düzenlenebilir. Spor, sportif etkinlikler, organizasyonlar ve elit sporcu olma, yetiştirme durumları konulu konferanslar düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel İ. H. (2020). “*Spor Bilimleri Fakültesinde Eğitim Gören Öğrencilerin Spora Bakış Açıları ve Spor Yapma Alışkanlıklarının İncelenmesi*” . Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Kayseri.
- Başkonuş T. (2020). Ortaöğretim Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kırşehir İli Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, Cilt 6, Sayı 2, Sayfa 365-376.
- Bektaş S. (2021). “*Spor Etkinliklerinde Gönüllülük Motivasyonu*”. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Denizli.
- Chalip, L., Green, B.C., Taks, M., & Misener, L. (2017). Creating sport participation from sport events: Making it happen. *International Journal of Sport Policy and Politics*. 9, 257-276. DOI: 10.1080/19406940.2016.1257496.
- Çevik H., Şimşek Y. K., Mercanoğlu O. A., Bayram A. (2019). Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, Araştırma Makalesi*, 10(2):149-163.
- Demir K. (2020). “*Bireylerin Spora Yönelik Tutumları ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Akademik Personeli Üzerine Bir Uygulama*”. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Aydın.
- Demir T. G. (2021). “*Spora Yönelik Tutum, Dijital Oyun Bağımlılığı Farkındalık ve Eğilimler: X,Y ile Z Kuşağının Karşılaştırılması*”. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Diker S. (2021). “*Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)*” . Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir.
- Duman A. Ötkem T. (2021). Öğretmenlerin Spora Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bayburt İli Örneği), Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi. *Spor Bilimlerinde Araştırma ve Değerlendirme – III* Syf:113-125.
- Durmuş R. (2006). “*3-6 Yaş Arası Çocuğu Olan Ebeveynlerin Kişilik Özellikleri İle Anne-Baba Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*”. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Eruzun C. (2017). “*Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarının Boş Zaman Tatmini ve Yaşam Kalitesine Etkilerinin Araştırılması: B-Fit Spor Merkezleri Üyeleri Örneği*” . Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Bartın.
- Gökdağ M. (2018). “*Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması (Bartın İli Örneği)*” . Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- Gürel-Göksel, A., Ç. Caz, Ö.F. Yazıcı, vd. (2017). Farklı Bölümlerdeki Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması: Marmara Üniversitesi Örneği. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, 123-134.
- Hekim, M. ve M. Tokgöz (2017). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi (Burdur Örneği). *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt3, Sayı 1, 11-16.
- Karademir T., Aksoy C., Pakyardım C. (2021). Spora Yönelik Tutumun Farklı Branşlardaki Öğretmenlere Göre Değerlendirilmesi: Kahramanmaraş İli Örneği. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. *1. Uluslararası Spor ve Sosyal Bilimlere Multidisipliner*

Yaklaşım Kongresi, Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları: 23/2021 E-ISBN: 978-625-7367-32-5, Syf: 84-89.

- Karavelioğlu B. M. (2012). “İşbirliğine Dayalı Öğretim Yöntemi ile Komut Yönteminin Futbola Özgü Beceri Öğrenimine Etkisinin Araştırılması” . Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Karcı, E. Y. (2021). “Aile içi iletişim ve aidiyet duygusu ile spora yönelik tutum ilişkisinin incelenmesi”. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Muğla.
- Kaya A. (2010). “İlköğretim Öğrencilerinin Anne-Babalarının Çocuk Yetiştirme Tutumlarının Kişilik Özelliklerine Göre Değişkenliğinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Kılıç K. (2006). “Harcanabilir Gelirin Artmasının Sportif Rekreasyona Katılıma Olan Etkisinin Araştırılması (İstanbul Örneği)”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya.
- Kılıç, T., A. Uğurlu ve D. Cenik (2018). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, 13-23.
- Kinderwelt (2012). *Neun (9) Gründe um Sportzutreiben*. <http://www.kinderwelt.org/gesundheit-ernaehrung/sport-und-freizeit/neun-9-gruende-um-sport-zu-treibe>.
- Kocaer G. (2018). “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ve Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum, Serbest Zaman İlgilenim ve Rekreasyon Faaliyetlerine Yönelik Fayda Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Bartın İli Örneği)”. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Bartın.
- Masterman, G. (2004). *Strategic Sports Event Management*. Oxford.
- Oldenboom, E. R. (2006). Costs And Benefits Of Major Sports Events, A Case-Study Of Euro 2000, Meerwaarde Onderzoeksadvies, Amsterdam.
- Özsarı A., Çetin M. Ç., (2022). Spora Yönelik Tutum ve Mutluluk İlişkisi (Sağlık Sektöründe Bir Araştırma). *Spormetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 20(1), 2022, 36-47.
- Pons F, Mourali M, Nyeck S. (2006). Consumer orientation toward sporting events: Scale development and validation. *Journal of Service Research*, 2006; 8(3): 276-287.
- Rofner, A. (2009). “Critical Success Factors Of International Sport Events From The Perspective Of Project Management” . Umea University School Of Business, İsveç.
- Subaşı E. (2021). “Lise Öğrencilerinin Okul İklimi Alguları ile SporaYönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Muş İli Örneği)”. Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Muş.
- Şentürk E. H. (2014). Spora Yönelik Tutum Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliliği ve Güvenirliği Çalışması. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 1301-1335.
- Taks, Marijke; Misener, Laura; Chalip, Laurence; and Green, B. Christine. (2013). Leveraging sport events for participation. *Canadian Journal for Social Research*, 3 (1), 12-23.
- Taştan Z. (2020). “Sporda Güdülenme, Öz Yeterlik ve Spora Yönelik Tutum Arasındaki İlişkinin Modellenmesi” . Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi. İstanbul.

TDK (2019). [TDK Sözlük Anlamı \(sozluk.gov.tr\)](http://sozluk.gov.tr).

Temel S. A. (2019). “Yöneticilik Kademesinde Görev Yapmakta Olan Çalışanların Düşünme Stilleri İle Spora Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” . Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. Konya.

Turan M. (2021). Giresun Gençlik Spor İl Müdürlüğü Personellerinin Spor Etkinliklerine Yönelim Tutumlarının İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt: 23, Sayı:1, Mart 2021 ISSN: 1302-2040.

Turhan H. F., İnce U., Aydoğmuş M., Yalçın İ. (2021). Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları. İnönü Üniversitesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (İÜBESBD)*, 2021, 8(2),19-32.

Uslu H. (2020). “Uluslararası Spor Etkinliklerinin Ev Sahibi Kentler Üzerine Etkileri: Samsun 23. Deaflympics Örneği” . Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Samsun.

Varol R., Varol S., Türkmen M. (2017). Bartın Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi, *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*, 3(2), 2458-9381.

Yavaş Ö. (2005). “Sporun Ekonomi içindeki Yeri ve Spor Pazarlama Üç Büyük Spor Kulübünde Uygulamalı Bir Araştırma” . Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Edirne.

Yavuz C. Yücel S. A. (2019). Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Fırat Üniversitesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C:18, S:72, 1304-0278.

Yıldırım A. D., Yıldırım E., Ramazanoğlu F., Uçar Ü., Tuzcuoğulları T. Ö., Demirel T. E. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Spora Bakış Açıları ve Spor Yapma Durumu. Mersin Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*.

Yıldız B. A., Arı Ç., Yılmaz B. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1.

Yüksel M. (2019). Ailenin Spora Katılımı ile Çocuklarının Elit Spora Yönelmesi Arasındaki İlişki. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 319-326.

EKLER

Ek 1. Etik Kurul Formu

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
31.12.2021	12	2021-975

KARAR NO: Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Aslıhan YAYLA 'nın 2021-975 Prof. Dr. Soner ÇANKAYA danışmanlığında "Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Çalışanların Spor Etkinliklerine Yönelim Düzeyleri ve Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket, ölçek ve bilgisayar ortamında anket/test çalışmalarını içeren 39274 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Aslıhan YAYLA 'nın Prof. Dr. Soner ÇANKAYA danışmanlığında "Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Çalışanların Spor Etkinliklerine Yönelim Düzeyleri ve Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket, ölçek ve bilgisayar ortamında anket/test çalışmalarının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

Ek 2. Gençlik ve Spor Bakanlığı Araştırma İzni

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

Sayı : E-36592570-604.02-1959308
Konu : Araştırma İzni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün 15.02.2022 tarihli ve E-72975315-044-201394 sayılı yazısı,
b) Bakanlığımız 27/07/2020 tarihli ve 754387 sayılı Araştırma İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile başvurusu yapılan "*Spor Hizmeti Veren Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Bağlı Çalışanların Spor Etkinliklerine Yönelim Düzeyleri ve Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*" başlıklı araştırma izni talebi, Gençlik ve Spor Bakanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından ilgi (b) Genelge çerçevesinde değerlendirilmiş ve söz konusu araştırmanın ilgili kurumlarda yürütülmesi uygun bulunmuştur. Tüm araştırma uygulamaları ilgi (a) yazı ile başvuruyu gerçekleştiren **araştırmacılar tarafından** yürütülecek olup, anket vb. uygulamalar **kurum yetkilileri** tarafından yürütülmeyecektir. Kurum yetkilileri araştırmalara, gönüllülük esasına göre, katılımcı olarak destek verebileceklerdir. Buna göre;

a) Araştırma kapsamında veri toplama ile ilgili her türlü iş ve işlem ilgi (b) Genelge doğrultusunda araştırmacı(lar) tarafından yürütülecektir. Araştırmacı(lar) tarafından araştırmalarda elde edilen veri setlerinin uygulama tamamlandıktan sonra 30 (otuz) gün içerisinde Bakanlık tarafından istenilen formatta, araştırmaların sonuç raporlarının ise çalışma bitiminden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğüne ulaştırılması gerekmektedir. Ayrıca araştırma raporlarında kurumsal gizliliğin korunması, üretilecek bildiri, tez, makale ve benzeri yayınlarda Bakanlık ve Bakanlığa bağlı birimlerin isimlerinin verilmemesi, katılımcıların kurumsal aidiyetlerinin ve kimliklerinin tahmin edilmesine imkân verebilecek hiçbir paylaşımın yapılmaması gerekmektedir.

b) Araştırma sürecinin gözetim ve denetimi, ilgili kurum müdürlükleri ile Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede; (1) örneklemedeki kişilerin resit olmamaları durumunda velilerin yazılı izinlerinin alınması, (2) onay verilen araştırma faaliyetleri kapsamı dışında hiçbir uygulama ve etkinlik yapılmaması, (3) araştırmanın uygulanması esnasında öncelikle kurum faaliyetlerinin aksatılmaması, (4) tüm araştırma süreçlerine katılımda gönüllülüğün esas alınması, (5) Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü tarafından mühürlenmiş veri toplama araçları dışında bir araç ya da form kullanılmaması, (6) araştırmanın kurumlarda uygulanmasından kaynaklanabilecek her türlü fiziksel zararın araştırmacı(lar) tarafından karşılanması, (7) araştırmada ticari amaç güdülmemesi ve katılımcılardan ücret talep edilmemesi ve (8) araştırmanın ilgi (b) Genelgeye uygun yürütülmesi hususlarında gerekli **gözetim ve denetim** ilgili kurum müdürlükleri ile Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin yetki ve sorumluluğundadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Erkan ŞAMİLOĞLU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 8D1503CE-9610-4694-B51B-98856E4D67D3
Örnek Mahallesi Oruç Reis Caddesi No:13/A Altındağ/ANKARA
Telefon: 444 0 472 Faks No: (0 312) 517 67 99
İnternet Adresi: www.gsb.gov.tr Kep Adresi: genclikvesporbakanligi@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-ebys>
Bilgi için: Rahime MERCAN SARI Sosyolog

Ek 3. Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyetiniz : Kadın () Erkek ()

Yaşınız: 18-25() 25-35() 35-45() 45 ve üzeri()

Medeni Durum: Evli() Bekar ()

Gelir durumu : Düşük (Gelir <Gider) () Orta (Gelir=Gider) () Yüksek (Gelir>Gider) ()

Ne kadar süredir çalışıyorsunuz : 0-5 yıl() 6-10() 11 ve üzeri()

Eğitim Durumunuz: Lise() Ön lisans() Lisans() Lisansüstü ()

Spor yapıyor musunuz ? Düzenli Olarak Spor Yapıyorum() Düzenli Olarak Spor Yapmıyorum ()

Ek 4. Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği (SEY)

1	2	3	4	5
Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
				1 2 3 4 5
-Genellikle etkinlikler ile ilgili sohbetlere katılırım.				() () () () ()
-Arkadaşlarım ile etkinlikler hakkında konuşmaktan hoşlanırım.				() () () () ()
-Etkinlikler ile ilgili duygu ve düşüncelerimi genellikle başkaları ile paylaşıyorum.				() () () () ()
-Benim için spor etkinliklerine katılmak gerçekten büyük bir zevktir.				() () () () ()
-Spor etkinliklerine katılmak beni heyecanlandırır.				() () () () ()
-Spor etkinliğine katılmayı düşündüğümde heveslenirim.				() () () () ()
-Spor etkinliğine katıldığımda kendimi onun bir parçası olarak görürüm.				() () () () ()
-Spor etkinliğine katıldığımda mutlu olurum.				() () () () ()
-Spor etkinliğini izlemek yıldız sporcularla yakınlaşma fırsatı sağlar.				() () () () ()
-Kendimi spor uzmanı olarak düşünürüm.				() () () () ()
-Profesyonel spor yorumcuları kadar spor taktik ve stratejileri ile ilgili konuşabilirim.				() () () () ()
-Spor konusunda herhangi bir bilgi (rekor, sonuç, sözleşme vb.) ile ilgilenirim.				() () () () ()

Alt Boyutları : Sosyalleşme 1,2,3

Duygu Arama 4,5,6,7,8

Bilgi Arama 9,10,11,12

Ek 5. Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYT)

1	2	3	4	5
Asla Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum

1.Evim okula/işyerine çok uzak değil ise yürüyüşü/bisikleti tercih ederim.	1	2	3	4	5
2.Sporu manevi olduğu kadar maddi kazanç için de yaparım.	1	2	3	4	5
3.Spor yapmadığım günler kendimi ruhen eksik hissedirim.	1	2	3	4	5
4.Sporun fiziksel, fizyolojik ve psikolojik faydaları olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
5.Spor faaliyetlerine zorlama olmadan gönülden katılırım.	1	2	3	4	5
6.Okul takımlarında her zaman yer almak ister(d)im.	1	2	3	4	5
7.Sporadaki başarımın en az derslerdeki başarım kadar olmasını isterim.	1	2	3	4	5
8.Spor ağırlıklı yayın yapan televizyon kanallarını tercih ederim.	1	2	3	4	5
9.Sadece tek bir branşa değil birden çok spor branşına ilgi duyarım.	1	2	3	4	5
10.Haftada en az bir gün fiziksel aktivite (spor) yaparım.	1	2	3	4	5
11.Yaz aylarında günlerimi spor yaparak geçiririm.	1	2	3	4	5
12.Diğer arkadaşlarımı da spor yapmaya teşvik ederim.	1	2	3	4	5
13.Sportif başarının getirdiği sosyal statü beni gururlandırır.	1	2	3	4	5
14.Büyük spor organizasyonlarını (olimpiyat, vb.) keyifle takip ederim.	1	2	3	4	5
15.Spor yapmak için ille de yanımda birinin olması gerekmez.	1	2	3	4	5
16.Yaptığım sporu elit (milli) sporcu olarak yapmayı hep hayal etmişimdir.	1	2	3	4	5
17.Spor faaliyetlerine, uzman kişiler yönetmese de katılımcı olurum.	1	2	3	4	5
18.Sporu hayattan zevk alma amacı olarak görürüm.	1	2	3	4	5
19.Sporun zararlı alışkanlıklardan uzak durmamda etkisi vardır.	1	2	3	4	5
20.Branşımın en iyi sporcularını kendime rol model alırım.	1	2	3	4	5
21.Evden dışarı çıkamadığım zamanlarda ev şartlarında aktivite yaparım.	1	2	3	4	5
22.Boş zamanlarımı spor ile değerlendiririm.	1	2	3	4	5
23.Katılımcı ol(a)madığım spor dallarını da izlemekten keyif alırım.	1	2	3	4	5
24.Spor ortamında kişiliğimin daha da gelişeceğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
25.En sağlam dostlukların spor ortamında doğduğuna inanırım.	1	2	3	4	5

ALTBOYUTLAR

Faktör İsimleri (Factor names)	Madde numaraları (Item numbers)
Spora ilgi duyma (believing in the benefits of physical activity)	4, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 23, 24, 25
Sporla yaşama (physical fitness)	1, 3, 5, 6, 17, 22
Aktif spor yapma (athletic lifestyle)	2, 10, 11, 16, 20, 21

ÖZ GEÇMİŞ

Aslıhan YAYLA, Fatsa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ni bitirdikten sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünden 2019 yılında mezun oldu. Aynı yıl Spor Yöneticiliği Ana Bilim dalında Lisansüstü Eğitim Programına başladı. Temel ilgi alanları: spor yapmak, film izlemek, kitap okumak, doğa yürüyüşü, müzik dinlemek, seyahat etmek.01.07.2022.

İletişim Bilgileri

ORCID ID: 0000-0003-4447-1384

Yayınlar:

1. Yayla A., Çankaya S. (2022). “Spor Hizmeti Veren Kamu Kurum Ve Kuruluşlarına Bağlı Çalışanların Spor Etkinliklerine Yönelim Düzeyleri ve Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” . 5. *International Education And Innovative Sciences Symposium, held on May 24, 2022 / Azerbaijan State Pedagogy University.*
2. Yayla A., Çakıcı H. A., Çankaya S. (2022). “ Investigation Of E-sport Participation Motivations Of University Students” . 2. *International Dicle Scientific Studies And Innovation Congress 28-29 May 2022/ Diyarbakır.*